Úvod

Předložená bakalářská práce je zaměřena na obor kadeřník - kadeřnice. K výběru tématu mě vedla moje profesní práce, podnikám, jsem kadeřnice, mám svůj salón a do budoucna bych chtěla vyučovat absolventy oboru kadeřník, kadeřnice na Středním odborném učilišti ve Znojmě. Zatím neučím a proto nemám vůbec žádné učitelské zkušenosti. Je to pouze můj návrh a jsem odkázána na odbornou literaturu. Chtěla bych, aby má práce byla přínosem v přípravách na vyučovací dny. Bakalářská práce je metodicky zpracována a určena pro první ročníky oboru kadeřník - kadeřnice a slouží jako studijní texty pro žáky a pro učitele odborného výcviku na středních odborných učilištích.

Splnění výchovně vzdělávacích cílů v odborném výcviku je podmíněno průběžným uplatňováním získaných teoretických poznatků v praxi. Žáci si musí uvědoměle osvojit zásady, pravidla a předpisy o hygieně a ochraně zdraví zákazníka i své osoby při práci v oboru, zejména při používání různých chemických přípravků. Žáci se mají naučit všem pracím v dámském a pánském kadeřnictví, používat správné technologické postupy a vhodné materiály a doporučovat takovou úpravu vlasů, která odpovídá charakteru zákazníka, estetickým hlediskům a módním trendům. Důležitou součástí výuky v 1. ročníku je seznámení s pracovištěm a poučení o hygieně a bezpečnosti práce. Z profilu absolventa je charakteristické, že dosažený stupeň vzdělání je střední odborné vzdělání. Způsob ukončení je dán závěrečnou zkouškou a vydáním výučního listu. Tříletá příprava na učilišti je zaměřena na dámské a pánské stříhání. Předpoklady k tomu, aby absolvent byl schopen uplatnit své odborné znalosti při samostatném stříhání a česání vlasů, určit diagnózu vlasu a typ obličeje, techniky pánského holení, vodové ondulace a pracovat s materiálem a pracovními prostředky.

Týdenní praktické vyučování navazuje na vědomosti a dovednosti žáků získané v předmětech vyučovaných v týdenním teoretickém vyučování jako je kadeřnická technologie, vybavení provozovny, bezpečnost práce a její proškolení, materiály a prostředky k umývání vlasů, ke stříhání pánských a dámských modelů, k holení vousů a vodové ondulaci.

Obecným cílem předmětu odborný výcvik je spojení odborných vědomostí praktických dovedností a činností, uvědomělý nácvik jednotlivých dovedností při vykonávání konkrétní samostatné práce stříhání účesu a jiných úkonů. Je nutné také rozvíjet

morální vlastnosti žáků. Absolvent se naučí několika technologickým postupům, které si poté vyzkouší i v praxi. Jako studijní materiál slouží především zápisky ze sešitů. Z odborných předmětů by měly být velmi podrobné, protože slouží žákům k úspěšnému vykonání závěrečných zkoušek a pro budoucí praxi. Závěrečné zkoušky obsahují písemnou, praktickou a ústní zkoušku. Po složení všech tří zkoušek obdrží absolvent výuční list.

Všechny tyto potřebné informace jsou důležité pro učitele odborného výcviku, který je organizátorem vyučovacího dne, na něm pak záleží, jak předá učivo svým žákům a jak povede odbornou výuku jednotlivých fází vyučovacího dne.

Obsahem mé bakalářské práce je rozpracování jednotlivých tématických celků na jednotlivá dílčí témata s pracovními operacemi tak, aby se žáci během vyučovacího týdne naučili základní techniky daného účesu a zbytek dnů si osvojovali a prohlubovali dovednosti na konkrétním zákazníkovi.

1.Tematický plán

SOU a SOŠ, SČMSD, Znojmo, s. r. o. ,

Přímětická 1812/50, 669 04 Znojmo

Tématický plán

Odborný výcvik

Zpracováno dle učebních osnov schválených MŠMT ČR, 64-56-2 počínaje I. ročníkem

Rok: 2007 / 2008

Studijní obor: Kadeřník, kadeřnice

Kód a název: 69 – 51 – H/001 (64 – 56 – 2/00)

Ročník: I.

Tab. 1 Tematický celek s časovým rozvržením a počtem hodin 15 hodin týdně, tj. 450 hodin za školní rok

Časový rozvrh	**Tématický celek**	**Počet hodin**
Září	Kadeřnická provozovna Bezpečnost a hygiena práce	30
Říjen	Péče o vlasy	50
Listopad, prosinec, leden	Vodová ondulace, natáčení vlasů na natáčky, kroužkování, foukaná	100
Únor, březen	Holení, úprava vousů a knírů	100
Duben, květen, červen	Stříhání vlasů - základní pánsky střih, dámské plastické stříhání	170

2. Profil absolventa

- Ve své profesní oblasti dovede absolvent analyzovat problémy, zvažovat možnosti jejich řešení, vybírat a navrhovat řešení optimální v daném kontextu, stanovovat efektivní postupy při realizaci řešení a dodržovat je.
- Dovede pracovat s osobním počítačem a využívat informačních zdrojů v pracovním i mimopracovním životě.
- Má vytvořeny základní předpoklady pro uplatnění v živnostenském podnikání, jak z hlediska profesních dovedností, tak i z hlediska chápání potřeby aktivního přístupu k nalezení profesního uplatnění i nutnosti zdravého rizika k prosazení svých záměrů.
- Orientuje se i v základních ekonomických otázkách k této problematice.

Po ukončení přípravy odborného výcviku kadeřník – kadeřnice a po úspěšném vykonání závěrečné zkoušky absolvent umí volit vhodné technologické postupy:

- Připravit pracoviště, zvolit a připravit potřebné nástroje a pomůcky, chemikálie a kosmetické přípravky vzhledem k volbě pracovních postupů.
- Mýt vlasy a volit vhodné vlasové přípravky při mytí.
- Provádět různé druhy masáží vlasové pokožky s použitím kosmetických a regeneračních přípravků.
- Stříhat vlasy a upravovat hustotu vlasů.
- Natáčet vlasy na natáčky nebo kroužkovat vodovou ondulaci do hladkých vln.
- Barvit a odbarvovat vlasy a dorůstající vlasy.
- Provádět přelivy, tónování a matování vlasů.
- Provádět trvalou ondulaci.
- Ošetřovat vlasy a vlasovou pokožku vhodnými regeneračními přípravky.
- Provádět konečnou úpravu dámských a pánských účesů.
- Holit vousy, upravovat kníry a plnovousy
- Provádět běžnou údržbu pracovních prostředků, které se používají
- Organizovat samostatně svou práci.
- Dodržovat při práci zásady a předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a hygieny práce.

Příprava v odborném výcviku vytváří předpoklady k tomu, aby absolvent po příslušné praxi byl schopen:

- Zhotovovat složité společenské a večerní účesy s použitím vlasových doplňků.
- Provádět úpravy účesů podle schematického zobrazení nebo předlohy zpracované vysoce náročným způsobem.
- Poskytovat poradenskou službu z hlediska ošetřování vlasů a návrhu na konečnou úpravu vlasů do módního účesu.
- Spolupracovat na vývoji nových technologií účesové tvorby a na vývoji služeb v souladu s rozvojem techniky.

Absolvent učebního oboru se vyznačuje:

- Vypěstovanou profesní etikou, uměním jednat s lidmi.
- Dovedností vyrovnat se stresovými situacemi.
- Dovedností samostatně řešit nezvyklé situace ve styku se zákazníky.
- Estetickým cítěním a uplatňováním estetických hledisek v každodenním životě.
- Soustavnou péčí o svůj vzhled a osobní hygienu
- Vědomím, že svým vystupování a vzhledem reprezentuje firmu.
- Soustavným zdokonalováním znalosti cizích jazyků.
- Pracovní kázní a rozvinutými organizačními schopnostmi.

Možnosti uplatnění absolventů

- Uplatnění absolventů z hlediska jejich uceleného odborného vzdělání je možné v podnikatelské oblasti kadeřnictví. Především je to možnost plného uplatnění ve všech zařízeních poskytujících odborné profesionální kadeřnické služby.

3. Teoretická část

3.1. Pojem odborný výcvik a rozdělení vyučovacích prostředků

Odborný výcvik je základním studijním předmětem učňů na středním odborném učilišti, ve kterém se uskutečňují cíle jejich odborné přípravy. Je zaměřen na získání odborných dovedností pro výuku povolání, pro nějž se studiem ve studijním či učebním oboru připravují. V souladu s učební osnovou se zaměřuje zejména na produktivní práci spočívající ve zhotovení výrobku, ve výkonu služeb nebo ve výkonu prací, které mají materiálovou hodnotu.

Vyučovací den je základní vyučovací jednotkou v odborném výcviku. Obsahuje cíl vzdělávací a výchovný.

Odborný výcvik navazuje na teoretické pojmy, vztahy a popisy neurčitých předmětů a jevů z ostatních odborných předmětů. Využívá je a rozvíjí teoretický základ nezbytný pro osvojení odborné činnosti.

Pro učitele odborného výcviku je učební osnova předmětu odborného výcviku závazným dokumentem, se kterým pracují zejména při plánování a přípravě na vyučované dny.

Struktura každého vyučovaného dne je rozvržena do tří částí:

- Úvodní část – zahrnuje zahájení učebního dne, který začíná nástupem žáků a kontrolou přítomných. Sdělení cíle učebního dne, motivace, ověření nezbytných teoretických znalostí a následná instruktáž jako jedna z nepoužívanějších vyučovacích metod při výuce senzomotorických dovedností. Při instruktáži se používá několik klasických vyučovacích metod v různém sledu a poměru k nácviku konkrétních pracovních činností. Z hlediska poznání se při instruktáži používají metody slovní, pozorovací a pracovní.
- Pracovní část – zahrnuje nácvik pracovní činnosti, průběžnou kontrolu, hodnocení a instruktáž. Absolventi si samostatnou pracovní činností postupně osvojují práci vysvětlenou a předvedenou v předchozí instruktáži.
- Závěrečná část – je prováděna kontrola práce a hodnocení žáků s tím, jak byl daný cíl splněn. Obsahuje opakování a shrnutí základních oznaků a osvojených činností. Provede se závěrečné hodnocení odevzdaných prací a klasifikace. Každý žák je hodnocen jednotlivě a učitel mu sdělí, jak zvládl nové učivo.

Při nácviku senzomotorických dovedností dochází k poklesu pracovní výkonnosti. Absolvent není schopen ihned podávat maximální výkon na počátku dne. Jeho schopnost se však postupně zvyšuje. Součástí organizování režimu práce je její přerušování přestávkami. Jsou významné nejen z hlediska uchování pracovní schopnosti snížením tělesné a psychické únavy, ale koncentrují také dobu nezbytnou pro osobní potřebu žáka a podporují jeho motivaci.

Vyučovací prostředky jako nezbytná součást odborného výcviku

Slouží k uskutečňování cílů a naplňování obsahu odborného výcviku. Za prostředky se považují ty, které slouží a pomáhají k dosažení cílů.
Rozdělení: nemateriální (organizace, metody) a materiální (výrobní a didaktické prostředky)

Nemateriální prostředky

Stanovení cíle: velmi důležité, vychází z typu škol studijního oboru, profilu a učebních osnov. Jsou dva cíle – výchovný a vzdělávací

Uplatňování didaktických zásad v odborném výcviku

Zásada soustavnosti, spojení teorie s praxí, uvědomělosti a aktivity, přiměřenosti a návaznosti.
Princip emocionálnosti a jednotnost výchovného působení
Metody odborného výcviku: vyučovací metoda

- Souhrn organizačních forem
- Řídí učení žáků a vede k dosažení cílů

Využití metod

- Výklad
- Popis
- Demonstrace
- Exkurze
- Instruktáž
- Simulační
- Problémová
- Inscenační

Organizační formy

- Uspořádání podmínek a prostředků, ve kterých výuka probíhá, formy odborného výcviku – místo výuky, způsob výuky a vyučovací den.

Hodnocení v odborném výcviku

- Metody poznávání – ústní, písemné zkoušení a didaktický test
- Hodnocení má dva cíle – zjištění úrovně vědomosti a dovedností
  - sledování vývoje osobnosti pod vlivem výchovy
- Kriteria hodnocení – odbornost, kvalita práce a rychlost práce

Exkurze

- Je to názorné seznámení učňů s technologií procesu a způsoby pozorování konkrétních jevů práce, vztahy mezi pracovníky, pracovní prostředí, ekonomické požadavky. Organizuje se k motivaci učňů na začátku tématu, k doplnění učiva a rozšíření znalostí po pobraném tématickém celku.
- Části exkurze – příprava a stanovení cíle
  - realizační – max. dvě hodiny
  - závěrečná – shrnutí poznatků

Příprava učitele odborného výcviku na vyučování

- Forma a rozsah není předepsaný, je však nezbytnou a důležitou součástí výchovně vzdělávací práce.
- Hlavní cílem je promyšlení metod a postupu k dosažení cíle.
- Přípravu dělíme na dlouhodobou a aktuální.

Hospitace v odborném výcviku

- Odhaluje nedostatky nebo naopak klady.
- Základní funkcí je získání informací o úrovni výchovně – vzdělávací práce a výsledcích práce.
- Dělíme podle druhu, formy a fáze

Materiální prostředky

- patří sem zařízení a předměty, které svou didaktickou funkcí pomáhají efektivně osvojovat učivo.

Dělíme je na výrobní a didaktické prostředky

- k výrobním prostředkům patří základní vybavení provozovny, zrcadla, židle, kadeřnické pomůcky a veškerá technika potřebná pro odborný výcvik.
- didaktické prostředky slouží k usnadnění pochopení učiva, ale i k usnadnění nácviku dovedností v odborném výcviku (skutečné vybavení, kadeřnické pomůcky, nářadí), pro jejich použití je nutno zdůraznit, že jsou prostředkem, nikoliv cílem a v odborném výcviku je zásadně používáme pro zefektivnění vyučovacího procesu.

Složky odborného výcviku

- druhy výuky prací – cvičné, užitkové a produktivní
- průběh a fáze učení pracovním činnostem – pracovní činnost je osvojena, jsou-li učni schopni plnit technické a výkonné normy na 100%

Index výkonu - dosažený čas
- normový čas

1. fáze – příjímání informací, instruktáž, seznámení s učebním úkolem
2. fáze – prověřování správnosti vlastního výkonu, opakovaným cvičením vytvoří základní dovednost, průběh bez přerušení
3. fáze – výsledkem je plně osvojená pracovní činnost a automatické pohyby

Systém odborného výcviku

- systém – způsob (postup) odborného výcviku
- dělíme na předmětný, operační, operačně souborný a modulový

Mezipředmětové vztahy

- teorie předbíhá praxi o 7 dní
- v teoretické výuce jde o získání vědomostí, v praktické výuce jde naopak o získání dovedností.

Na učiteli odborného výcviku záleží, jak si zorganizuje vyučovací den, jaké použije prostředky, metody a zásady. Důležité je, aby učební den splňoval svůj cíl a učni si od-

nesli mnoho vědomostí a dovedností do budoucího povolání a odcházeli s pocitem spokojenosti.

- Obsah odborného výcviku vychází z jednotlivých dokumentů – učební plán, učební osnovy, tématické plány, učebnice.
- Z tématických plánů zpracovává učitel odborného výcviku přípravu na jednotlivé vyučovací dny.

Povinnosti učitele odborného výcviku:

- zodpovídá za výchovu a odbornou práci v odborném výcviku a za úroveň vědomostí a dovedností učňů v přidělené skupině (skupina by neměla přesáhnout 10 učňů)
- učí žáky zhotovovat střihy a udělat účes zákaznicím
- zpracovává rozpis učiva podle učební osnovy na jednotlivé učební dny a stanoví výchovně vzdělávací cíle
- připravuje se na vyučování po stránce odborné, metodické, pedagogické a materiální, a to na každé probrané téma a na každý učební den
- organizuje odborné vyučování
- denně provádí v deníku evidence odborného výcviku záznam o docházce, o probraném učivu a o hodnocení jednotlivých žáků
- informuje rodiče o prospěchu a chování žáků své skupiny odborného výcviku
- odpovídá za dodržování předpisů k zajištění bezpečnosti ochrany zdraví při práci
- činí opatření k posílení kázně žáků
- spolupracuje s ostatními pedagogickými pracovníky na zabezpečení jednotného výchovného působení.

Učitel odborného výcviku by měl mít dobrý vztah k mládeži, měl by být lidský, odborný, nenáročný, přísný a spravedlivý. Učni částečně vidí v učiteli svůj vzor.

3.2. Charakteristické rysy adolescentů

V adolescenci zažívá většina lidí mnoho pocitů a zkušenosti poprvé a tyto zážitky je ovlivňují po celý život, a proto by učitel odborného výcviku měl znát toto téma jak po praktické, tak i především po teoretické stránce. Aby učitel pochopil toto období, musí ho mít nastudováno především z psychologické literatury.

Adolescence není pouhým obdobím mezi dětství a dospělostí, má psychologickou hodnotu sama o sobě. Zakládá se v ní pocit autorství vlastního života, prohlubuje se vědomí, vlastní hodnoty a jedinečnost. Učitel musí znát charakteristické znaky adolescentů, oblast vztahů, musí vědět, jak spolupracovat s učni, jak reagovat na konkrétní situace a být na ně připraven a musí umět použít osvědčené metody k řešení. Například, když učeň nechce pracovat podle jeho požadavků, vyrušuje v odborném výcviku, je neukázněný, hlučný, drzý a projevuje nezájem například z důvodů zamilovanosti, vykazuje – li špatný prospěch a velkou absenci, případně projevují – li se určité rozpory v jeho rodině.

Termín adolescence označuje určité období života. Její počátek je spojován s reprodukční zralostí a v průběhu se ukončuje tělesný růst.

- Důležitá kritéria – psychologická, sociologická a pedagogická
- Z ontogenetického hlediska je základním atributem dokončení pohlavního dozrávání a fyzický, duševní rozvoj a sociální učení v nejširším slova smyslu. Ve srovnání s předchozím obdobím dětství se výrazněji rozvíjejí základní schopnosti člověka jako symbolizace, anticipace, zástupné učení, sebereflexe a seberegulace.
- Vývojové úkoly – fyzické změny, flexibilita, abstraktivní myšlení, schopnost a dovednost vytvářet a udržovat vztahy s vrstevníky obojího pohlaví, změna vztahů k dospělým, představy o budoucí profesi, příprava pro partnerský a rodinný život, rozvoj intelektu, představa o budoucích cílech a stylu života a ujasnění hodnot.

Oblast vztahů

- Vztah k sobě, sebepojetí a sebehodnocení – pro adolescenci je charakteristická zvýšená sebereflexe, sebepojetí chápané jako soubor znalostí a pocitů o vlastním já se vytváří v průběhu celé ontogeneze, sebehodnocení vede k vnímání vlastního chování a prožívání sociálních srovnávání.
- Vztah s druhými – důležitým aspektem je rozvoj komunikačních dovedností. Adolescent nemá problémy s vnímáním, napětím a agresivitou, protože jí ventiluje v aktivitách s vrstevníky a nedostává se do sporu s autoritami. Dobře navazuje osobní vztahy k rodičům nebo k autoritám majícím odlišný význam. Rodiče na dospívání svých dětí nereagují vždy zrale a s nadhledem.
- Vrstevnické vztahy a skupiny – je unikátní a svým způsobem těžko zastupitelný typ vztahu. Umožňuje vzájemné poskytování názorů, pocitů a vzorců chování, zkoušení bez větších závazků. Vrstevníci plní funkci komunikační a interakční platformy, kde může dospívající testovat sám sebe. Adolescenční vrstevníci rádi napodobují a rovněž jsou rádi napodobováni. Tráví mnoho hodin diskusemi či planými řečmi o tom, jaké to bylo a jaké by to mohlo či mělo být. Ve vrstevnických vztazích se rychle mění a střídají pozice.

Adolescenti jsou ve svém každodenním životě konfrontováni s řadou starostí a problémů, které se týkají rodinného života, školy, vztahů s vrstevníky, patří sem i potíže související s trávením volného času a starosti, které zažívá dospívající sám se sebou. Nejde o mimořádné události, ale o tzv. chronické starosti a obtíže.

Vztahy mezi učitelem a studentem jsou komplikované. Učitelé střední a starší generace obtížně mění svoje stereotypy a návyky. Na druhé straně se učeň postupně učí otevřenějšímu vztahu k pedagogům a institucím. Adolescenti, kteří se cítí dobře, jsou spokojeni se svým životem, usilují do budoucna o potvrzení vlastní sociální hodnoty a naopak.

Do učení přicházejí mladí lidé ve věku 14 – 18 let. Učitelé musí při vyučování brát v úvahu a respektovat zvláštnosti tohoto věku. Tento věk je charakterizován zvýšením tělesné činnosti organismu, rozvojem rozumových schopností, silně se vyvíjí kritičnost názorů o jednání jiných, učni mají sklony k sebekritice, touží po úplné samostatnosti, dochází k přeceňování vlastních sil a riskování, rychle se pro věc nadchnou, ale nevytrvají, učitel jim musí pomoci vytrvat a dosáhnout stanoveného cíle.

4. Vybavení kadeřnické provozovny

Důležitou součástí výuky v 1. ročníku je seznámení s pracovištěm, poučení o hygieně osobní a pracoviště a o bezpečnosti práce. Při výkladu o zásadách hygieny postupuje učitel odborné výchovy podle platných předpisů.
Úkolem je seznámení žáků s celým rozsahem kadeřnických úkonů.

- Provozovny poskytující služby pánského a dámského kadeřnictví, kosmetiky, pedikúry posuzujeme:
- z hlediska provozovaných činností
- z hlediska velikosti
- Z hlediska provozovaných činností je dělíme na specializované a kombinované

Specializované provozovny

- Jde o provozovny zabývající se samostatně jedním druhem činnosti, to znamená poskytující služby výhradně v jedné profesi, např. dámské kadeřnictví, kosmetika a pedikúra.
- Specializované provozovny jsou zpravidla umístěny ve starší zástavbě, mnohdy ve značně omezeném a nevyhovujícím prostoru, nedovolujícím kombinaci více činností.

Kombinované provozovny

- Dochází zde ke kombinaci dvou i více činností, např. dámské a pánské kadeřnictví
- S přihlédnutím k celkové a provozní ploše, počtu prováděných činností a pracovníků dělíme provozovny na malé, střední a velké.
- **Malý typ provozovny** – jde zpravidla o jednoúčelovou, prostorově malou provozovnu s jedním až třemi pracovníky. Výjimečně může existovat provozovna s kombinací dvou činností, většinou dámské a pánské kadeřnictví. Povozní plocha je asi 50 m^2.

- **Střední typ provozovny** – zahrnuje provozovny s kombinací dvou činností se čtyřmi až deseti pracovníky. Výjimečně zahrnuje i další činnosti. Provozní plocha je velká až 150 m^2.
- Velký typ provozovny – kombinuje tři a více činností. Zabezpečuje zpravidla kompletní služby oboru, počet pracovníků výrazně stoupá s prostorovými možnostmi a počtem pracovních míst.

Vznik provozoven a jejich velikost ovlivňují hlavně tyto faktory:

- Spádová oblast
- Docházková vzdálenost
- Zájem a potřeba společnosti
- Provozovny mají být umístěny v přízemí obytných domů, aby byly přístupné z veřejných vnějších nebo vnitřních komunikací, nebo v patře domů služeb, aby byly přístupné z veřejných vnějších nebo vnitřních komunikací.

Při výběru vhodných prostor je nutno dbát na to, aby budoucí provozovna měla všestranně vyhovující prostředí a snadnou přístupnost pro zákazníky.

Osvětlení

- Provozovny musí být upraveny tak, aby měly dostatečné, rovnoměrné a pokud možno i přirozené osvětlení. Pro umělé osvětlení lze používat pouze osvětlovací tělesa s rozptýleným nebo odraženým světlem.
- Vhodné osvětlení umožňuje určit správný tón vlasů. Světlo musí směřovat vždy na hlavu zákazníka a její okolí. Kadeřník potřebuje ke své práci dostatek světla, proto musí být provozovny zajištěny dokonalým osvětlením.
- Nejen nedostatečné, ale i přebytečné množství světla unavuje oči a kazí zrak. Při vybavování provozoven osvětlením je nutno dodržovat platné hygienické předpisy.

Větrání a vytápění

- Ve všech pracovních místnostech musí být zajištěno přímé přirozené větrání. V místnostech, kde se provádí např. preparace vlasů a jejich barvení, musí být zřízeno i umělé větrání nebo odsávací zařízení.
- Musí byt v chladném období vytápěny. Vytápění musí zajistit dostatečnou teplotu ve všech pracovních prostorách, čekárnách a sociálních zařízeních. Teplota by zde měla být okolo 20^0 C

Vnitřní vybavení v kadeřnické provozovně

- Její plocha je nejčastěji rozdělena na mytí, barvení, sušení, česání a konečnou úpravu
- **Mytí a barvení** bývá řešeno pultem se zabudovanými mísami a přestavěnými židlemi pro zákaznice. Prostor za mycí linkou je skutečným pracovištěm zaměstnance a dále i úložným místem pro materiál a prádlo denní potřeby. Tento prostor musí mít vždy návaznost na přípravnu, která se stává součástí pracoviště mokrého procesu.
- **Sušení** se provádí na lavicích nebo židličkách a na stěně, respektive zvláštní konstrukci, na které jsou připevněny závěsné sušáky. Ve volném prostoru se nedoporučuje osazovat sušáky stojanové, a to proto, že jsou náročnější na prostor a velmi znesnadňují úklid podlah. Ve snaze zajistit zákaznicím větší pohodlí je možné a žádoucí vytvoření jiných alternativ.
- **Česání a konečná úprava** se provádí u jednotlivých nebo soustředěných suchých pracovišť, která mají mít toto základní vybavení: pevný pracovní stolek se zrcadlem, pracovní křeslo pro pohodlí zákazníka a pojízdný stolek s pomůckami.
- **Čekárna** může být součástí provozovny, většinou je však samostatná.
- **Sociální zařízení** se zřizují a umisťují ve spojení s čekárnou, většinou bývá WC pro personál a zákazníky, zvlášť je umývárna a úklidová místnost.

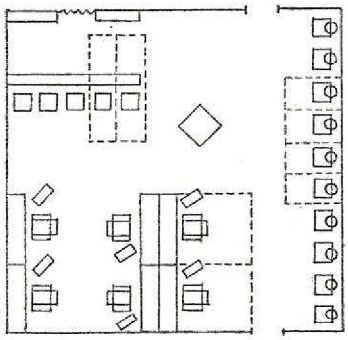

1. Půdorys plochy provozovny kadeřnictví

Zásady společenského chování absolventa

- Základem práce v kadeřnické provozovně je nejen dobré profesionální zvládnutí řemesla, ale také společenská angažovanost žáku ve styku se zákazníkem. K tomu přispívají nejen psychologické zkušenosti, ale také uvědomělé využívání psychologických poznatků, jejichž zvládnutí vede k racionálnímu formování profesionálních a také společenských návyků.
- Bezprostřední styk se zákazníkem a jednání s ním vyžadují dobré společenské chování založené na ohleduplnosti, taktu a úctě k lidem.
- Tyto základní principy chování se musí projevit ve slušném a příjemném vystupování, v zájmu o přání zákazníka a plné pozornosti při jeho obsluze.
- Spokojenost zákazníků je předpokladem spokojené práce zaměstnanců provozoven, kteří se podílejí na vytváření kulturního prostředí na svých pracovištích.

5. Pojetí vyučovacích předmětů

Cílem odborného výcviku je připravit v souladu s požadavky stanovenými charakteristikou učebního oboru kvalifikované pracovníky, kteří budou dobře plnit náročné kadeřnické služby.

Odborný výcvik navazuje na vědomosti žáků získané při teoretickém vyučování, aplikuje je v praxi a dále rozvíjí. Obě tyto složky, odborný výcvik a učivo probírané ve škole, spolu souvisejí, vzájemně se doplňují, podporují, ale nenahrazují. Proto se učitel odborného výcviku seznámí s osnovami odborných předmětů, aby mohl zajistit návaznost odborného výcviku na teoretické předměty. Z hlediska klíčových dovedností předmět poskytuje a rozvíjí především dovednosti.

- Komunikativní – vyjadřovat se ústně přiměřeně k situaci, vysvětlovat a znázorňovat.
- Personální – trvalý a všestranný zájem o rozvoj osobnosti, kultivované vystupování, pracovní kázeň a organizační schopnosti, dovednost dodržovat zdravý životní styl.
- Interpersonální – umění jednat s lidmi, dovednost samostatně řešit nezvyklé situace ve styku se zákazníky, dovednost vyrovnat se se stresovými situacemi, umění vystupování. Dovednosti řešit problémy a problémové situace.

6. Praktická část

6.1. Bezpečnost a hygiena práce

Dobré pracovní podmínky, především zdravotně nezávadné pracovní prostředí a účinná úrazová a zdravotní prevence, jsou důležitým činitelem pro spokojenost žáků. Přístroje musí být konstrukčně řešeny tak, aby se vyloučilo ohrožení zdraví žáka i zákazníka. Pro
kvalitní práci nestačí jen odborné znalosti, ale je nutné znát též bezpečnostní předpisy a pravidla.

Činitelé ohrožující zdraví při práci

Faktory ovlivňující bezpečnost práce u člověka:

- anatomicko – fyziologické (tělesná zdatnost, ostrost smyslů, zrak, sluch, hmat a barvocit)
- anatomicko – psychické (pozornost, přesnost a součinnost jednotlivých analyzátorů)
- odborné vědomosti a dovednost (ovládání bezpečných výrobních postupů a správné návyky)
- dobré předpoklady pro bezpečnou práci získává člověk systematickou výchovou od dětství a v odborné přípravě na povolání.

V pracovním prostředí:

- Mechanické působení – jeho následkem je např. píchnutí, pořezání, zlomení, pohmoždění.
- Chemické působení – jeho následkem je např. poleptání, popálení, otrava, ekzémy.
- Elektrický proud – může způsobit popálení i usmrcení.

Hygiena

- nauka, která si všímá vlivu životního a pracovního prostředí na zdraví člověka. Každý občan je povinen dodržovat hygienické předpisy zásady na pracovišti, doma i mimo domov.

Odbor hygieny epidemiologie se dělí podle oborů na tato odvětví:

- hygiena komunální
- hygiena dětí dorostu
- hygiena dětí a dorostu
- hygiena výživy
- hygiena práce a epidemiologie

V profilu absolventa je potřebné vést žáky a naučit je zachovávání základních zdravotních a hygienických pravidel. Osobní hygiena žáka je velmi důležitá v jeho povolání. Pravidla osobní hygieny se musí stát vžitým návykem.
Dodržování hygienických zásad v kadeřnictví upravují příslušné předpisy a směrnice.

Zdravotně hygienické předpisy

- V kadeřnické provozovně jsou stanoveny jednotné hygienické zásady pro zřizování, úpravu, vnitřní vybavení, údržbu a úklid provozoven a pro výkon kadeřnického povolání.
- V každé kadeřnické provozovně visí provozní řád schválený krajskou hygienickou stanicí, s nímž jsou žáci seznámeni a musí jej dodržovat, je to rovněž důležité i pro výkon jejich povolání..

6.2. Pravidla bezpečnosti a ochrany žáků při praktickém vyučování v prostorách školy

Pojednává o zajištění bezpečnosti a ochrany žáků a studentů ve školách a školských zařízení zřizovaných ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Učitel zajistí, aby byli žáci poučeni o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při všech činnostech, jichž se účastní během vzdělávání nebo v přímé souvislosti s ním. Dále je učitel seznámí s konkrétními pokyny, právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků.

O provedeném poučení je pořizován záznam např. v třídní knize a přílohou je osnova poučení. Žáci, kteří nejsou v době poučeni přítomni, musí být poučeni v nejbližším možném termínu.

- Při praktickém vyučování musí být pracoviště a jeho vybavení včetně výrobních a pracovních prostředků a zařízení v nezávadném stavu a musí odpovídat předpisům o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
- Pokud se praktické vyučování a praktická příprava uskutečňují u jiné právnické nebo fyzické osoby, je o tom sepsána smlouva mezi školou a touto osobou, ve které je uvedeno ustanovení a opatřeních k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků.
- Osobní ochranné pracovní prostředky se žákům poskytují při vzdělání a činnostech s ním přímo souvisejících, pokud to vyžaduje zajištění ochrany zdraví. Učitel dbá na to, aby ochranné prostředky byly v použitelném stavu.
- Jako pracovní oděv žáci používají bílé kalhoty a bílé tričko, pohodlnou zdravotní obuv v souladu s hygienickými předpisy, na což učitel dohlíží.
- Seznámení žáků s nejčastějšími zdroji a příčinami pracovních úrazů, první pomocí při úrazech a nehodách a náhlých onemocněních.
- Učitel vysvětlí pravidla při požáru a organizaci protipožární služby.

- Žákům je zakázáno manipulovat s elektrickými zařízeními všeho druhu – elektrospotřebiči, přístroji, spínači a zástrčkami bez dozoru a souhlasu vyučujícího.
- V prostorách a blízkosti školy je žákům zakázáno kouřit a manipulovat s otevřeným ohněm.

- Žákům je zakázáno bezdůvodně manipulovat s hasicími přístroji. Bezdůvodné poškození a vypuštění hasicího přístroje hradí viník.
- Žákům je zakázáno obsluhovat a jinak manipulovat s výtahovým a dopravním zařízením.
- Žákům je zakázáno otevírat a ponechávat otevřené horní části oken. Otevření spodních částí oken provádí pouze žákovská služba s předchozím souhlasem vyučujícího a to tak, aby neohrozilo spolužáky. Žákům je zakázáno vyklánění z oken budovy.
- V prostorách školy se žáci chovají ukázněně, neběhají v uličkách tříd a mezi lavicemi.
- Je zakázáno nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v areálu školy.
- Po schodišti a ve vestibulu školy přechází každý žák klidně a pomalu, aby neohrozil zdraví svých spolužáků. Při přecházení nádvoří se zdržuje na okraji cest. V zimním období je zakázáno koulování a klouzání v přístupovém koridoru do školy.
- Je zakázáno nosit do vyučování předměty, kterými by byli ohrožováni spolužáci (bodné zbraně, nože, nástroje a jiné předměty). Vyučující má právo a povinnost tyto předměty odebrat a předat je řediteli školy.
- V šatně se žák zdržuje jen po dobu nutnou pro přezutí a odložení oděvů. Je zakázáno se v šatně vzájemně strkat a chovat se hlučně. Žák odkládá části oděvů tak, aby nedával příležitost zlodějům.
- Na WC a hygienických zařízeních školy se žák zdržuje jen po dobu své potřeby, po použití uzavře vodovodní kohoutky a neznečišťuje prostředí.
- Veškerému zařízení školy je nutno věnovat maximální péči a úmyslně je nepoškozovat.
- Při odchodu kolektivu třídy na akce mimo školu je nutno rovněž dodržovat dopravní předpisy, přesun řídí vyučující, který vede kolektiv tam i zpět.

7. Péče o vlasy

Technologický postup péče o vlasy je rozpracován na celý týden, aby nedošlo k přerušení nácviku dovedností. Učitel myje vlasy současně s žáky. U žáků je zpočátku kladen větší důraz na kvalitu než na rychlost. Pracuje se postupně a další operace následují po správném zhotovení jednotlivých úkonů. Instruktáž je časově delší a vždy po předvedení učitele odborného výcviku se vyvolají jednotliví žáci na zopakování učiva. Je to zároveň zpětná vazba pro učitele, který si při tom ověří, jak žáci učivo pochopili, zároveň si ověří i vhodnost použitých metod.

7.1. Technologický postup mytí vlasů a vlasové pokožky

- Základem pěstování vlasů a zachování zdravého růstu vlasů je bezesporu mytí vlasů a vlasové pokožky, které je vždy spojeno s lehkou masáží.
- Umývání vlasů závisí jednak na prostředí, v němž pobýváme z hlediska prašnosti a pachů, které vlas značně přijímá a váže je a dále i na činnosti mazových žlázek.
- Je-li produkce mazových žlázek zvýšená, vlasy se více mastí a na jejich povrchu snadno ulpívají nečistoty.
- Základní, běžné úkony spojené s péčí o vlasy a vlasovou pokožku jsou zaměřeny na jejich hygienu.
- Česáním a kartáčováním odstraňujeme z povrchu vlasů pevné částice nečistoty. Mytím vlasů a pokožky hlavy odstraňujeme nečistotu z pokožky i vlasů a masáží pokožky docilujeme rychlejší látkovou výměnu v kožní tkáni. Zároveň uvolňujeme i vývody mazových a potních žláz.

7.2. Pomůcky a prostředky k mytí vlasů

- **Ručník** – má mít dobré vlastnosti
- **Pláštěnka** – slouží k ochraně oděvu zákazníka
- **Mísa s výřezem** – je vhodná k umývání vlasů a pro pohodlné opření zakloněné hlavy
- **Voda** – má být měkká a vlažná. K ohřívání vody slouží průtokové ohřívače. Sprcha rozptyluje proud vody. Vzduchové bublinky okysličené vody umožňují snadnější odstranění šamponové pěny.
- **Šampon** – je přípravek určený k mytí vlasů. Rozpustné nečistoty mění v emulzi a pevné částice uvolňuje. Nečistoty jsou odstraněny v bublinkách pěny při splachování šamponu vodou.

Technologický postup mytí vlasů

- Pláštěnkou a ručníkem chráníme ramena a zátylek zákazníka
- Pročešeme vlasy a zároveň zjistíme stav pokožky a vlasů, podle typu vlasů, z hlediska jejich mastivosti, případně lupivosti zvolíme vhodný druh šamponu
- Mycí mísu upravíme do správné výšky tak, aby měla zákaznice opřená záda o opěradlo křesla, tělo uvolněné a hlavu mírně zakloněnou a pevně opřenou o výřez v míse.
- Vlasy důkladně propláchneme vodou, jejíž teplotu zkoušíme na hřbetu tuky, teplotu vody upravujeme také podle potřeby zákazníka, přiložením hřbetu ruky ke konturním partiím čela, spánků a okolí uší zabráníme proniknutí proudu vody do obličeje a uší.
- Šampon podle potřeby zředěný teplou vodou naneseme na několik míst pokožky a druhou rukou zároveň roztíráme
- Krouživými pohyby bříšek prstů začínáme mytí vlasů a vlasové pokožky, pohyby nesmějí být prudké ani trhavé, začínáme od konturní části čelní patrie přes temeno k vlasovému víru, pokračujeme současně oběma rukama od postranních partií směrem k vrcholu hlavy, ve stejném směru pak postupujeme od krčních přes týlní partie, od krčních partií provádíme mytí tak, že stojíme z levé strany, levou rukou přidržujeme hlavu nad čelem a pravou rukou provádíme mytí smě-

rem k temeni. Pak přejdeme na opačnou stranu a hlavu při mytí přidržujeme pravou rukou. Vzhledem k tomu, že za ušima dochází k zvýšené tvorbě mazu, věnujeme při mytí těmto místům zvláštní péči. Při prvním mytí se zpravidla neutvoří bohatá pěna šamponu, ale podstatná část mastnoty a nečistoty z pokožky a vlasů se dostatečně uvolní.

- Nečistotu odstraníme proplachováním vlasů teplou vodou
- Zbytek šamponu naneseme opět na několik míst pokožky. Nyní se utvoří bohatá pěna. Postupujeme stejným způsobem jako při předešlém mytí
- Druhé mytí je spojeno s uvolňující masáží pokožky hlavy
- Důkladným proplachováním vlasů teplou vodou odstraňujeme bohatou pěnu, v jejíchž bublinkách jsou zbytky nečistoty po prvém mytí, při proplachování uvolňujeme vlasy od pokožky, aby se k ní dostala voda
- Na závěr mytí opláchneme balzámem určený pro typ příslušný vlasů

Způsob mytí vlasů má odpovídat stupni a charakteru znečištění. Jestliže žáci umývají vlasy odborně a důkladně, je to pro zákazníka příjemné.

7.3.Technologický postup masáže vlasové pokožky

- Působí příznivě na zdravý růst vlasů proto, že masírováním dochází především k zvýšenému proudění krve v kožní tkáni.

Technologicky postup při masáži hlavy

- naneseme vlasovou vodu na několik míst, ihned prsty lehce rozvedeme přípravek po pokožce
- pak přistoupíme k vlastní masáži nasazením prstů od kontur krční patrie a pohybujeme bříšky prstů směrem k temenní partii.
- od kontur spánkových partií a čelní partie směřujeme pohyby prstů k temeni, kde masáž končíme

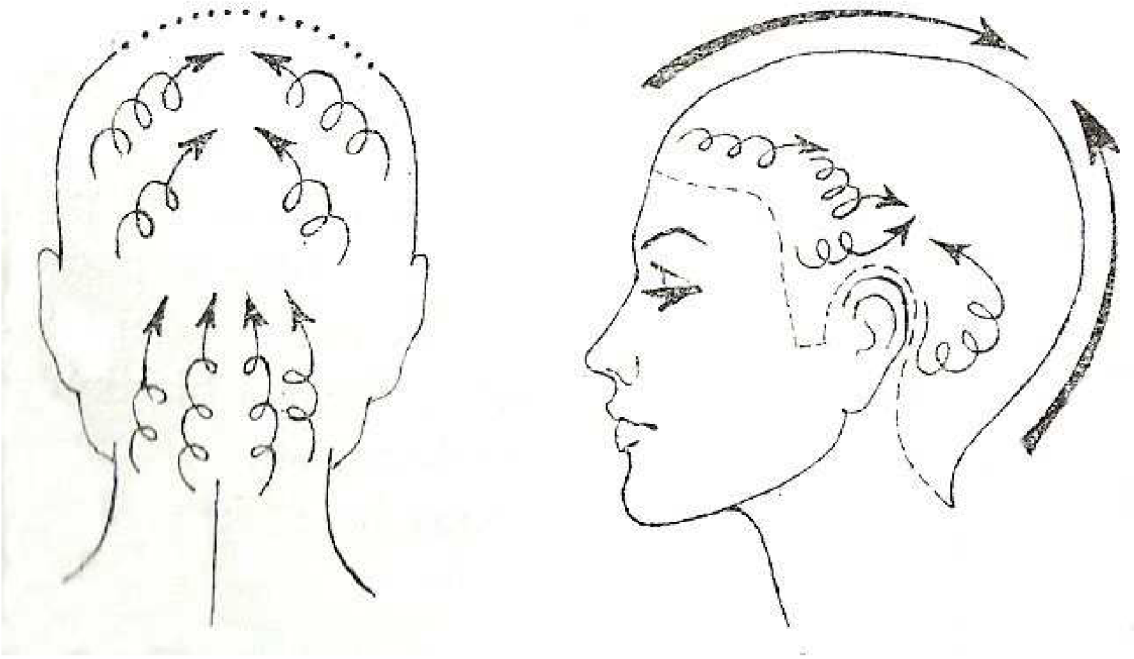

a) b)

2. Technický popis ruční masáže hlavy

a) výchozí krční partie

b) náznak směru krouživých pohybů od konturních částí směrem k temeni

U žáků, kteří nedosahují dobrých učebních výsledků, se může stát, že některé pracovní operace na vlasech neodpovídají správnému technologickému postupu. Proto si žáci na sobě cvičí techniky umýváni vlasů a mezi sebou se střídají. Po procvičení žáci umývají vlasy zákazníkům, kteří mají přístup do učňovského kadeřnictví a žáci si uvědomí, že základem jsou dobře a správně umyté vlasy, počtem zákaznic si zvyšují i rychlost a důkladnost mytí a masáže hlavy.

Shrnující a kontrolní otázky

- Vysvětlete hygienické a estetické hledisko mytí vlasů.
- Jaký význam a účel má ošetřování vlasů a vlasové pokožky z hlediska odborné péče?
- Popište technický postup při mytí vlasů

8. Holení, úprava vousů a knírů

Technologický postup holení a úprava vousů a kníru je rozpracován na celý týden tak, aby nedošlo k přerušení nácviku dovedností. Učitel holí a upravuje vousy současně s žáky. U žáků je zpočátku kladen větší důraz na kvalitu než na rychlost. Pracuje se postupně a další operace následují po správném zhotovení jednotlivých úkonů. Instruktáž je časově delší a vždy po předvedení učitele odborného výcviku se vyvolají jednotliví žáci na zopakování učiva. Je to zároveň zpětná vazba pro učitele, který si ověří, jak žáci učivo pochopili a zároveň vhodnost použitých metod.

8.1. Nářadí a pomůcky k holení vousů

- Nářadí – břitva, štětec
- Pomůcky – miska na vodu, ochranné prádlo – malá pláštěnka, ubrousek z materiálu, který se dá vyvařit.
- Materiál – holicí mýdlo, pleťová voda, pleťový krém, pudr, hygienický zastavovač krve, dezinfekční prostředek na dezinfekci břitvy a štětce.

Klasické břitvy se pro vysokou cenu a nutnost ostření v současné době v našich kadeřnictví již nepoužívají. Používá se břitva s nástavcem na žiletky.

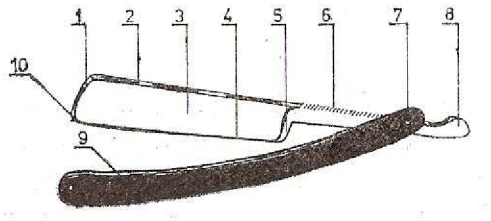

3) Technický popis břitvy

1 - hlava, 2 – hřbet, 3 – čepel, 4 – ostří, 5 – rameno, 6 – krček, 7- nýt, 8 – klička, 9 – střenka, 10 - špička

8.2. Technologický postup při holení

- Holení . odstranění vousu
- Přeholení - opakované nebo druhé holení
- Vyholení – proti růstu vousů
- Zaholení – ukončení zástřihu u uší, kolem uší a vzadu na krku v týle

Napínání pokožky

- Pro správné a bezbolestné holení je nutné připravit vous a pokožku na namydlení
- Pokožka musí být napnuta v protisměru holení
- Levá ruka napíná pokožku za břitvou, jen výjimečně také proti směru růstu vousu
- Při napínání pokožky se nesmí ruka žáka dotýkat rtů zákazníka
- V místě, kde přikládá žák vypínající prsty, musí být pokožka vždy suchá, zbavená mýdla, stejně jako prsty žáka
- Ruce žáka musí být čisté – je třeba dodržovat hygienická pravidla, nehty musí být krátce ostříhané a uhlazené
- Druhy napínání: jednostranné, oboustranné, křížové, proudivé a poštipem
- **Jednostranné napínání** – s položeným palcem nebo prostředníkem. Palec nebo prostředník levé ruky položíme rovně na zástřih pravé poloviny obličeje. Přilehlou pokožku táhneme těsně přiloženým prstem nahoru. Na tváři před položeným prstem vznikne hladce vypnutá plocha.
- **Oboustranné napínání** – prostředníkem a palcem. Užívá se při mnoha holicích tazích. Typické je napínání pokožky na bradě. Uchopíme bradu zákazníka seshora palcem a prostředníkem levé ruky. Pokožku napneme odtahováním obou prstů od sebe. Mezi prsty tak vznikne napnutá plocha.
- **Křížové napínání** – palcem a prostředníkem. Tahem od sebe, palec napíná pokožku vlevo a prostředník směrem nahoru. Na levé straně obličeje je tento postup opačný.
- **Proudivé napínání** – ukazováčkem, prostředníkem a prsteníkem. Jedná se o plynulý tah prstů po pokožce. Plocha pokožky je stále v pohybu.
- **Napínání poštipem** – palcem a prostředníkem. Používá se u starších lidí, kde je již pokožka částečně vrásčitá a propadlá.

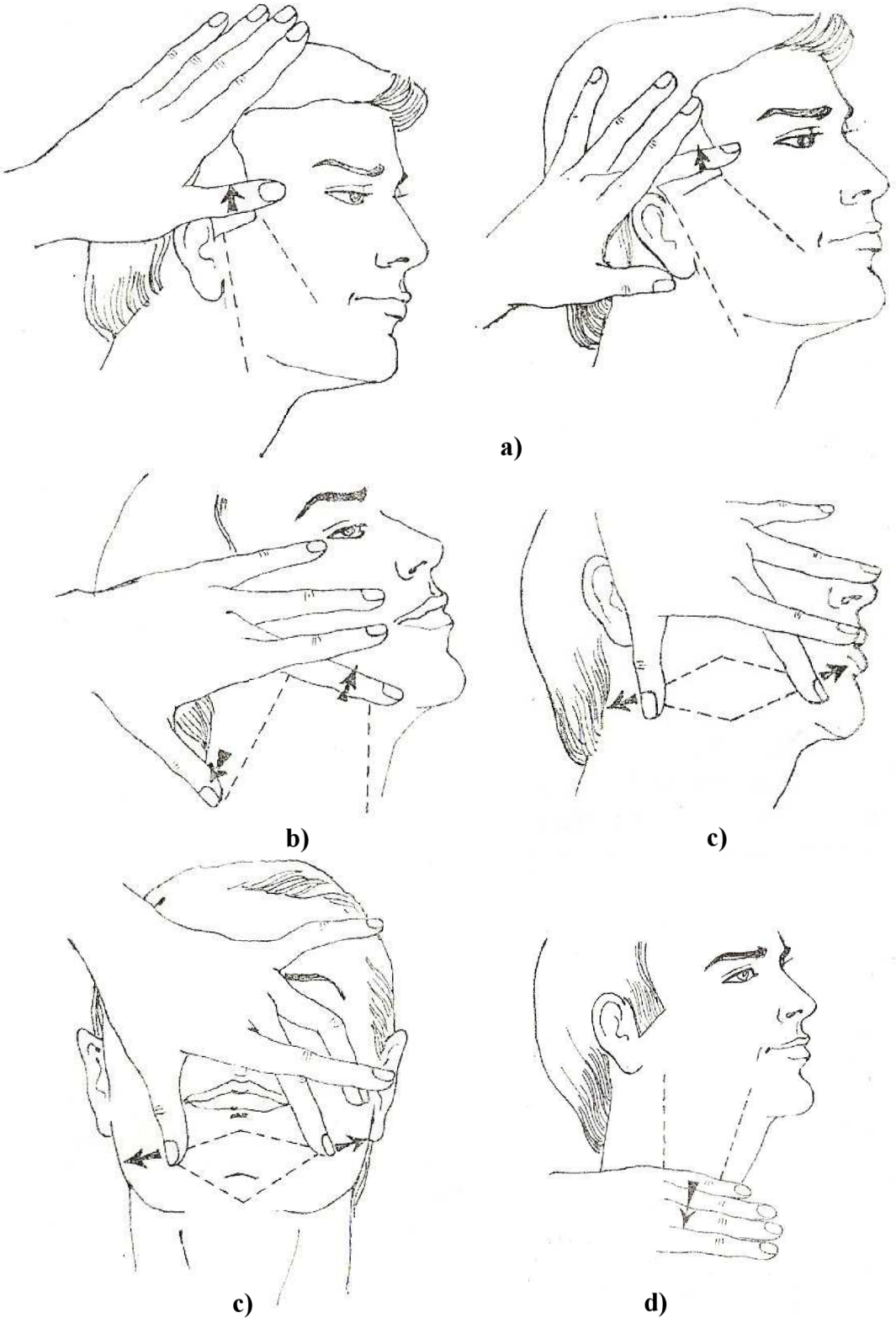

Obr. č. 3 Vypínání pokožky

a) Jednostranné napínání pokožky
b) Oboustranné napínání pokožky
c) Křížové napínání pokožky
d) Proudivé napínání pokožky

Příprava a nanesení mýdlové pěny

- Levá ruka žáka drží holicí mýdlo a pravá holící štětec. Štětec se ponoří do holící misky, která je naplněna horkou vodu. Potom žák štětcem několikrát krouživým pohybem přejede po mýdle, čímž vznikne první pěna.
- Mydlení začíná žák na bradě a štětec vede krouživými pohyby přes tvář a krk zákazníka. Krouživými pohyby štětin se provádí na vousech určitý druh masáže a zároveň se vytváří jemně nadýchaná pěna.
- Pod nosem žák nenanáší mýdlovou pěnu krouživým pohybem, ale rovnými tahy štětce, přičemž štětec stlačí jedním prstem.
- Dává pozor, aby nos, ústa a uši zákazníka zůstaly bez pěny
- Namydlení opakuje, aby vousy podstatně změkly
- Holicí pěnu setře hřbetem břitvy ze spodního okraje zástřihu, čímž zástřih nezaholí příliš vysoko

Vedení břitvy

- Tahy břitvou při holení – žák začíná holení na pravé polovině obličeje, postaví se vpravo od zákazníka, který otočí hlavu doleva.
- 1. tah na pravé tváři – prostředník nebo palec levé ruky položí žák na horní část zástřihu a napíná pokožku. Břitvu nasadí držením po ruce pod zástřih, aby hřbet břitvy neležel, a táhne ji lehkým stiskem šikmo dolů
- 2. tah na pravém ústním koutku- žák břitvu vede držením přes ruku a lehce ji posouvá až k pravému ústnímu koutku. Pokožku přitom napíná prostředníkem levé ruky směrem k uchu.
- 3. tah na pravé straně brady – pokožku žák napne přes pravou dolní čelist ukazovákem a palcem a břitvu vede od brady směrem k uchu.
- 4. a 5. tah na pravé části krku dolů a nahoru – vousy na tomto místě obličeje rostou různými směry. Tomu žák musí přizpůsobit holení, aby neholil v protisměru růstu vousů
- Při holení dolů táhne žák levým prostředníkem pokožku nahoru
- Při holení nahoru žák napíná pokožku levým malíkem směrem dolů

- Po holení pravé poloviny obličeje zákazník otočí hlavu doprava a žák holí levou polovinu obličeje.
- 6. tah na levé tváři – prostředník nebo palec levé ruky položí žák na zástřih a pokožku napíná přímo nahoru. Břitvu nasadí držením přes ruku, ale hřbet břitvy nepokládá pod zástřih, břitvu vede lehkým stiskem šikmo dolů
- 7. a 8. tah na levém ústním koutku a bradě – břitvu žák otočí držením v ruce a vede lehce šikmo až k levému ústnímu koutku, pokožku napíná prostředníkem levé ruky, ukazovák lehce nadzvedne.
- Při osmém tahu na levé straně brady žák opět napíná pokožku prostředníkem anebo palcem
- 9. tah na bradě – žák uchopí bradu zákazníka odshora palcem a prostředníkem levé ruky. Kůži roztahuje od sebe a břitvu vede po ruce zprava doleva.
- 10. a 11. tah na levé části krku dolů a nahoru – při holení dolů napíná žák položeným prostředníkem pokožku nahoru
- Při holení nahoru sáhne žák levou paží přes hlavu zákazníka a napíná pokožku prostředníkem přímo nahoru.
- 12. tah na prostřední partii krku – levým prostředníkem žák uchopí zákazníka pod bradou a napíná pokožku přímo na horu, břitvu vede přes ruku dolů.
- 13. tah – holení tzv. mušky – pokožku žák napne dole pod ústy tahem prostředníkem nebo malíku směrem dolů a břitvu vede přes ruku nahoru proti spodnímu rtu.
- 14. tah pod nosem – nejprve oholí žák místo pod nosem, žlábek. Břitvu vede přes ruku nebo po ruce lehkým stiskem od nosních dírek dolů.
- K oholení levé podnosní partie vede žák břitvu držením přes ruku a k oholení pravé partie po ruce.
- 15. tah – vyholení ústních koutků. Při vyholování pravého ústního koutku vede žák břitvu držením přes ruku, při vyholování levého ústního koutku po ruce, kůži napíná buď podepřením ústního koutku palcem a prostředníkem nebo ji napíná přiložením špičky prostředníku, kterým táhne pokožku k uchu. Vyholením ústních koutků končí holení.

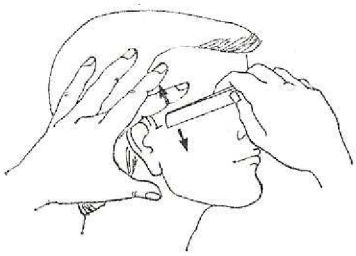

a

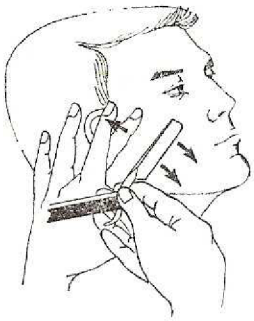

b

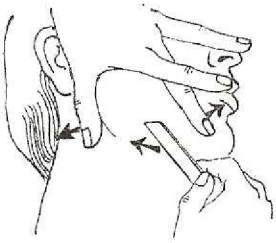

c

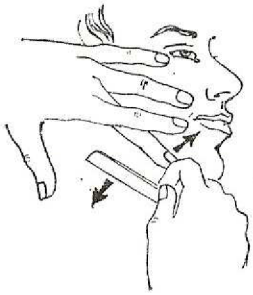

d

e

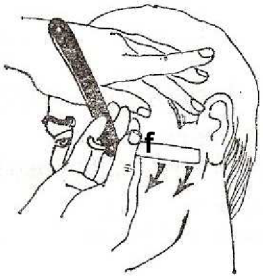

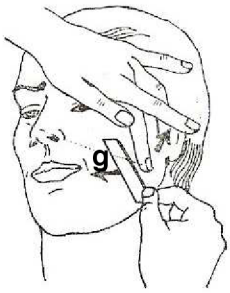

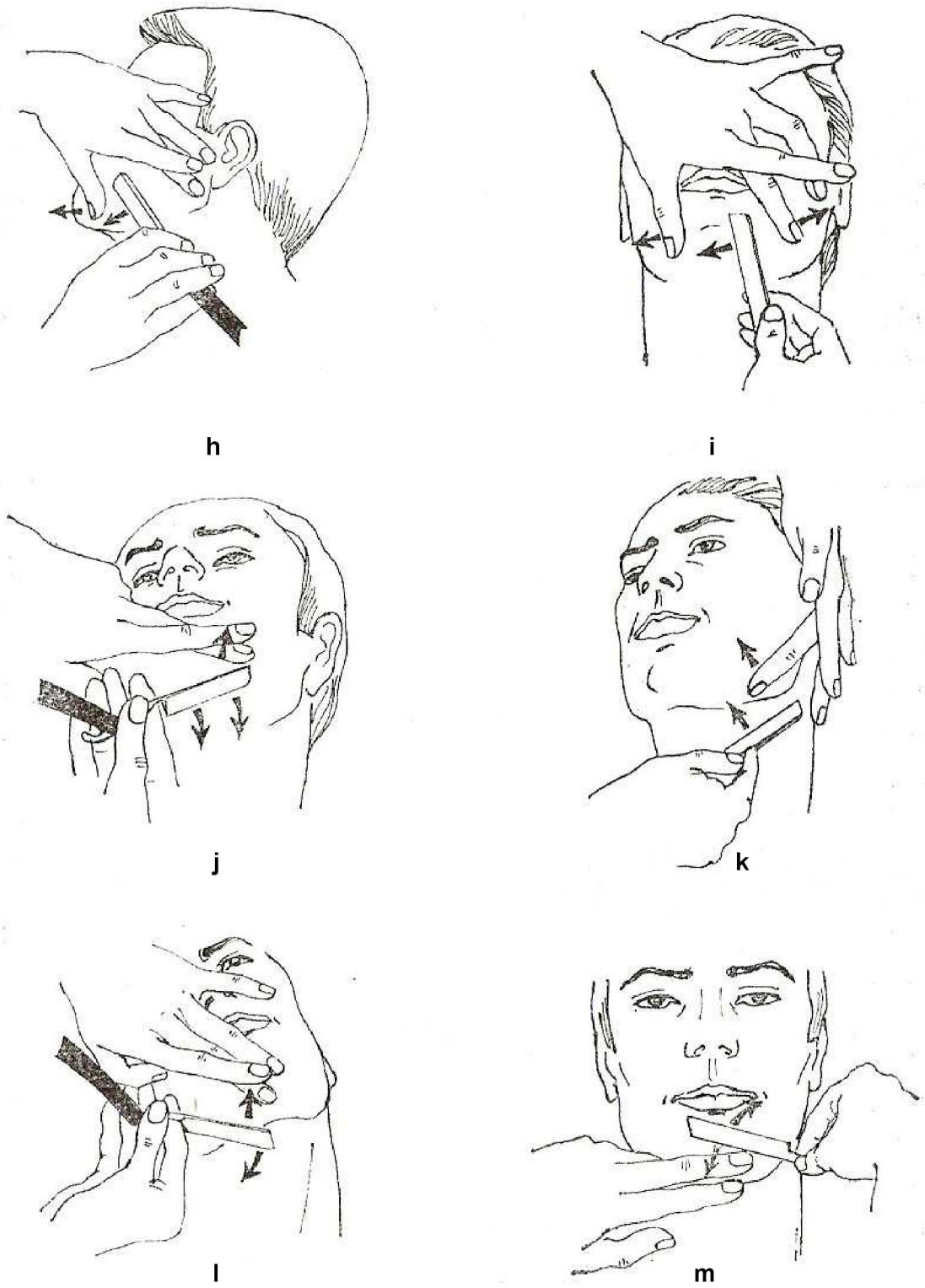

Obr. č. 4 Tahy břitvou

a) na pravé tváři, b) na pravém ústním koutku, c) na pravé straně brady, d) na pravé části krku dolů, e) na pravé části krku nahoru, f) na levé tváři, g) na levém ústním koutku, h) na levé straně brady, i) na bradě, j) na levé části krku dolů, k) na levé části krku nahoru, l) na prostřední partii krku, m) holení tzv. mušky

Práce v dámském a pánském kadeřnictví vyžadují k dokonalému osvojení velmi intenzivní nácvik, aby nedocházelo k poranění zákazníka ani kadeřníka. Velmi náročné na přesné provádění všech základních úkonů, operací a celkové práce je holení, při kterém žáci pracují s břitvou. Proto je nutné, aby učitel odborné výchovy umožnil žákům, aby přistoupili k obsluze zákazníka až po dokonalém zvládnutí všech přípravných a cvičných prací.

Otírání břitvy

- Při holení je nutné, aby žák otíral břitvu, např. při otáčení břitvou nebo při vytvoření zbytečného množství pěny na břitvě. Mýdlovou pěnu je nutno otírat do připraveného papírového ubrousku raději vícekrát.

Shrnující a kontrolní otázky

- Procvičujte napínání pokožky
- Jaký význam má holení vousu?
- Jaký význam má změkčování vousů?
- Jaký je pracovní postup při holení?

8.3. Technologický postup při ošetření pleti

- Ošetření pleti po holení začíná opláchnutím zbytků mýdla vlažnou vodou.
- Hygienických důvodů si má každý zákazník opláchnout obličej sám
- Žák opláchne zákazníkovi obličej jen tehdy, když o to požádá nebo když si pro stáří či tělesnou vadu nemůže sám posloužit
- Vlažnou vodou zbavuje pokožku mýdla, potom ji ještě opláchne žák chladnou vodou
- Po opláchnutí obličej jej žák osuší přiložením a mírným přitisknutím ubrousku
- Po holení je pokožka nabobtnalá, ztratí část svého tuku, podrážděná, někdy i mírně poraněná
- Holením ztratila také svůj povrchový ochranný film

Volba a použití přípravků pleťové kosmetiky

- Kolínské vody
- Pleťové vody
- Stahující a speciální typy pleťových vod
- Vody po holení – vyrábějí se podobně jako vody pleťové
- Krémy – zvláčňují pokožku a vytvářejí ochranný film

8.4. Technologický postup při úpravě knírů a vousů

- **Krátký knír –** pokud je dostatečně hustý a tvrdý, upraví jej žák nejdříve strojkem a pak špičkami nůžek zastřihne do žádaného tvaru a poupraví.
- **Dlouhý knír** – upraví se tak, že část vousu se nabere na hřeben po jeho délce a prostříháním opatrně zeslabí. Základní podmínkou pro úpravu kníru je zachování souměrnosti obou jeho polovin
- **Bradka –** bývá obdélníková, zakulacená, špičatá nebo rozdělená pěšinkou, žák upravuje vousy nůžkami přes hřeben.
- **Plnovous** – krátký, střední a dlouhý, stříhání žák provede přes hřeben od pravého ucha směrem k přechodu do vlasů, opatrně postupuje při stříhání na krku, kde je pokožka velmi citlivá

Po holení vousů se žák s učitelem naučí běžnou úpravu účesu v souvislosti s úpravou zástřihu, nejčastěji se upravují vlasy suché hřebenem a kartáčem.

Shrnující a kontrolní otázky

- Vysvětlete význam ošetřen pleti po holení.
- Jaké znáte tvary vousů a knírů?
- Jak se jednotlivé tvary vousů a knírů upravují?

9. Vodová ondulace

Technologický postup vodové ondulace je rozpracována na celý týden, aby nedošlo k přerušení nácviku dovedností. Učitel zhotovuje vodovou ondulaci současně s žáky. U žáků je zpočátku kladen větší důraz na kvalitu než na rychlost. Pracuje se postupně a další operace následují po správném provedení jednotlivých úkonů. Instruktáž je časově delší a vždy po předení učitele odborného výcviku se vyvolají jednotliví žáci na zopakování učiva. Je to zároveň i zpětná vazba pro učitele, který si ověří, jak žáci učivo pochopili a zároveň i vhodnost použitých metod.

9.1. Způsoby tvarování vlasů

Vlas je pevný, pružný a hydroskopický. Přijetím vody bobtná, čímž zvětšuje svůj objem a současně ztrácí pružnost. Stává se plastickým, takže působením určité síly a tlaků se dá snadno tvarovat. Odpařením vody z vlasů (usušením) získává opět pružnost a tvar daný za mokra dočasně drží.
Vodovou ondulaci provádí žák na vlasech po umytí teplou vodou a šampónem.

- Kroužkování vlasů přes prsty
- Natáčení vlasů přes prsty
- Pokládaná vlna
- Foukaná čili sušení vlasů do vln

Pro správnou volbu některého z uvedených způsobů vodové ondulace je podstatné zjištění kvality vlasů, tvárlivosti, hustoty a narůstání vlasů, zejména narůstání konturních částí.

Typ účesu, který je konečným výsledkem práce, je třeba volit s ohledem na konkrétní typ zákazníka.

9.2. Pracovní prostředky k vodové ondulaci

Při zhotovení účesu používá absolvent pracovní prostředky, které představují zařízení, materiály a nářadí

Při vodové ondulaci používá žák tyto prostředky:

Hřeben velký řídkozubý- na rozčesávání vlasů po umytí

Hřeben k vodové ondulaci- středně velký k tvarování vln a k úpravě vlasů do účesu. Má tu přednost, že se dá pevně uchopit, což je při vodové ondulaci zvlášť důležité.

Hřeben se špičkou – k oddělování a pročesávání pramínků vlasů při kroužkování a natáčení vlasů na natáčky.

Kartáč plochý – k prokartáčování vlasů po osušení

Kartáč kulatý – k foukané

Pinetky – k upevnění kroužků nebo natáček

Hřebínky – k vodové ondulaci řídké, dlouhé, mírně prohnuté. Podporují a udržují hrany vlny při sušení.

Síťky – většinou ve tvaru šátečku, zabraňují deformaci ztvarovaných vlasů vířením vzduchu při sušení.

Buničitá vata- jako ochrana pokožky, uší a na krku před rozehřátými kovovými natáčkami.

Přístroje na sušení vlasů- sací helma apod.

Tužidla – k aplikaci na mokré vlasy

Ochranné prádlo – velká pláštěnka a ručník při mytí vlasů, malá pláštěnka při konečné úpravě vlasů do účesu.

a)

b)

c)

d)

e)

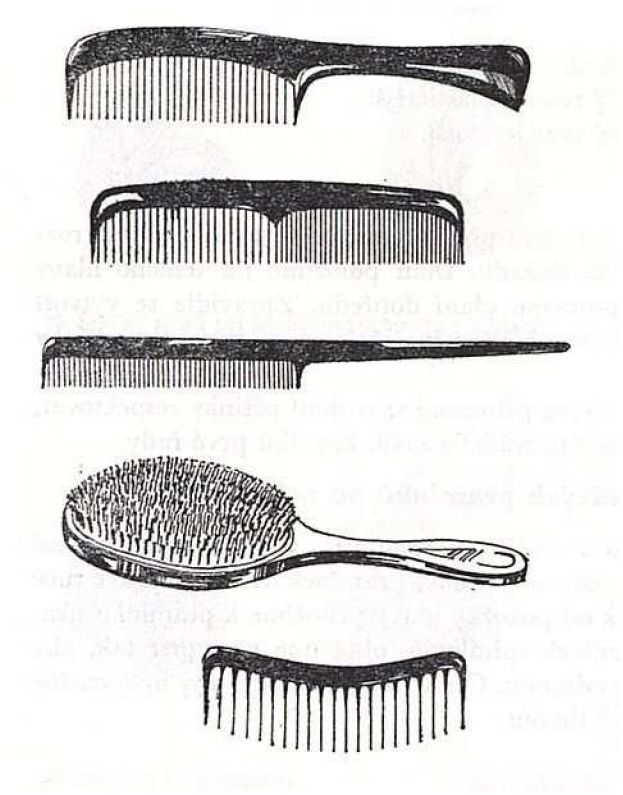

Obr č. 5 - Technický nákres a popis pracovních prostředků

a) hřeben na rozčesávání vlasů
b) hřeben k vodové ondulaci
c) hřeben se špičkou
d) kartáč na vlasy
e) hřebínek k přidržení pokládané vlny

9.3. Technický postup vodové ondulace

Volba techniky vodové ondulace bude vždy ovlivňována panující módou v úpravě vlasů. Techniky vodové ondulace jsou závislé na vybraném typů účesu.

Při vodové ondulaci se používají tyto techniky:

- **Foukaná čili sušení vlasů do vln**

  Typy účesů vytvořené technikou foukání: účes s náznakem vlny nebo jen hran vln, účes zpracovaný do vln

Pracovní postup

- Mytí vlasů a odstranění přebytku vody ručníkem – vlasy žák myje nejen z hygienických důvodů, ale také proto, aby se daly snadněji zpracovat a účes lépe držel.
- Pročesávání vlasů – lehkým přitisknutím vlasů k hlavě a zpětným pohybem ruky směrem ke kořínkům vlasů zjistí žák přirozený směr tvarování vlasů, který pak musí respektovat při zpracování vlasů do tvaru účesu v průběhu vysoušení.
- Aplikace lehkého fixačního přípravku na vlasy
- Naznačení vln hřebenem technikou pokládané vlny po celé hlavě
- Tvarování a sušení vlasů hřebenem a vysoušením – hřeben držet v levé ruce a vysoušeč v pravé ruce.
- Konečná úprava účesu hřebenem - jen výjimečně vyžadují účesy těchto typů tupírování vlasů.
- Fixace tvaru účesu – účes lakovat lehce

9.4. Technologický postup kroužkování pramínku přes prsty

Rozlišujeme dva způsoby kroužkování: od pokožky - výsledný tvar je plastičtější
od špiček - výsledný tvar je plošší

Přípravné práce

- Po umytí vlasů a odstranění přebytečné vody ručníkem žák vlasy rozčeše a sčeše hladce dozadu. Dlaň položí na temeno hlavy a vlasy této partie posune dlaní dopředu. Zpravidla se vytvoří přirozený náznak pěšinky. Hřebenem sčše vlasy podle pěšinky do stran.
- V rámci nácviku bude přirozené vytvoření pěšinky respektovat, protože se bude snadněji provádět nácvik kroužků prvé řady.

- Hřebenem se špičkou žák oddělí pramínek vlasů. Pečlivě jej pročeše, přičemž pramínek drží v pravé ruce kolmo k hlavě. Kousek od pokožky hlavy přiloží

k pramínků ukazovák levé ruky. Pramínek spirálovitě obtáčí přes prst tak, aby konce vlasů směřovaly odspodu. Obtáčí jej volněji, aby bylo možné kroužek z prstu lehce stáhnout.

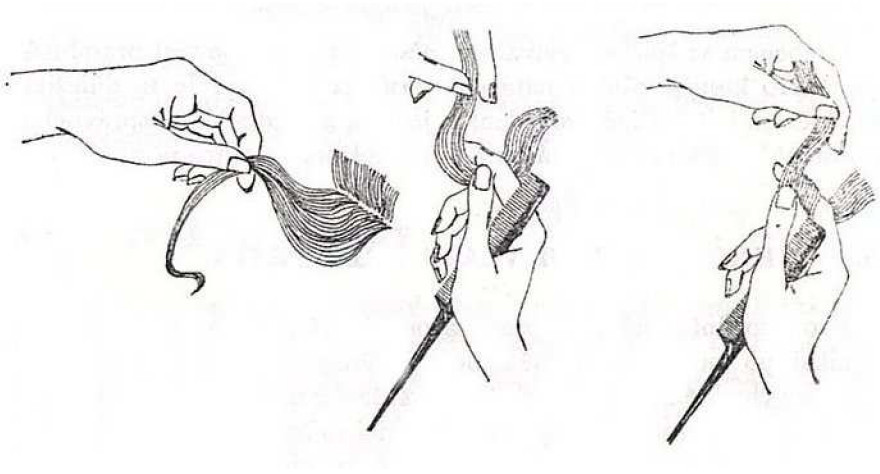

Obr. č. 6 - Technický nákres kroužkování pramenů vlasů

a) Oddělený pramínek vlasů ze základny asi 2 cm^2 učesaný naplocho

b) Přiložení ukazováku na pramínek

c) Obtáčení plochého pramínku okolo ukazováku

9.5. Technologický postup pokládané vlny

Pokládaná vlna je způsob tvarování vlasů, který se uplatňuje v účesové tvorbě a v rámci vodové ondulace je klasickou technikou, kterou musí žák spolehlivě ovládat. Stejně jako kroužkování a natáčení vlasů na natáčky je třeba nácviku pokládané vlny věnovat náležitou péči.

Pomocí hřebene v pravé ruce žák vytváří vlny a prsty levé ruky tvoří její hranu.

Metodický návod k cvičení prostředníku a ukazováku pro tvorbu hrany vlny

- Fáze nácviku
- Položení prostředníku na podložku
- Položení ukazováku na podložku asi 2 cm od prostředníku
- Přetažení a přitisknutí ukazováku k prostředníku
- Zvednutí ukazováku

- Cvičení by měl žák provádět několik minut denně. Zpočátku je provedeno přitažení a stisk ukazováku k prostředníku je mírný.
- Při vlastním provádění pokládané vlny musí být stisk pevný.
- Poté zkouší na vlasech, vlasy na spáncích směřují zpravidla svým růstem dozadu, je třeba sčesat je kolmo postaveným hřebenem směrem dozadu a vracet obloukem dopředu. Prostředník přiloží žák na vlasy oblouku a hřeben sklání směrem k hlavě. Napjatý ukazovák přiloží před hřeben a pevně jej přitáhne k prostředníku. Stisknutím vlasů mezi prsty vytvoří hranu.
- Hřeben vrací do kolmé polohy a vlasy češe v půloblouku na opačnou stranu – do opačného směru. Ruku opatrně zvedne a znovu nasadí prostředník do obloučku. Přiložením ukazováku a jeho přitisknutím k prostředníku vytvoří druhou hranu, a tím dotvoří celou vlnu s před obloukem od pěšinky.
- A takovým způsobem pokračuje žák až ke konečkům vlasů.

U žáků, kteří nedosahují dobrých učebních výsledků, se může stát, že některé pracovní operace na vodové ondulaci – foukané, kroužkování, pokládané vlny neodpovídají správnému technologickému postupu. Jedná se o první procvičování na vlasech, proto se může použít cvičný model. Po procvičení žáci zhotovují vodou ondulaci sobě navzájem a nebo na modelech rodinných příslušníků, přičemž si musí uvědomit, že práci musí dokončit kvalitně a procvičování si zdokonalí i rychlost práce.

Shrnující a kontrolní otázky k učebnímu dni. Na tyto otázky se vymezí čas v závěrečné části učebního dne.

- Vysvětlete podstatu dočasné tvarové úpravy vlasů.
- Zdůvodněte jednotlivé dílčí fáze kroužkování a pokládané vlny.
- Popište způsoby provádění jednotlivých technik vodové ondulace.

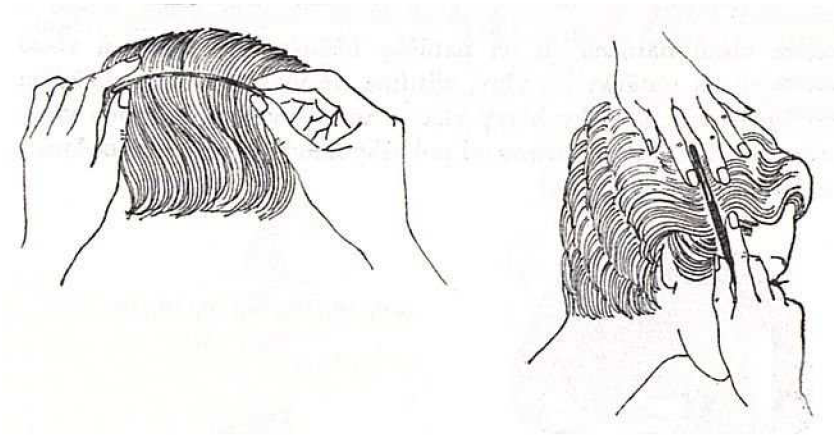

Obr. č. 7 - Technický nákres pokládané vlny
Zasunutí hřebínku pod hranu vlny
Celkový pohled na zpracování vlasů
postranní partie do vln

9.6. Natáčení vlasů na natáčky

Zatímco vlasy zpracované do určitého tvaru kroužkováním jsou volnější a od pokožky hlavy se jen mírně zvedají, lze zdvih vlasů zpracovaných natáčením na natáčky usměrňovat držením pramínku v určitém úhlu od pokožky. Rovněž velikost kruhu je možno obměnit. Pro natáčení vlasů na natáčky se hodí i vlasy kudrnaté, protože při natáčení a sušení nehrozí nebezpečí jejich zdeformování.

Oddělování pramínků

- Hřebenem se špičkou vytvářejí pěšinky, kterými žák oddělí pramínky vlasů určené k natáčení. Velikost základny odděleného pramínků je přímo závislá na zvolené velikosti natáčky.
- V případě, že základna odděleného pramínku je menší než základna natáčky, dochází zákonitě k jejímu vytlačování.
- Naopak, je-li základna odděleného pramínku větší než základna natáčky, vznikají mezi jednotlivými natáčkami mezery.

Rozčesávání odděleného pramínku

- Hřebenem se špičkou pečlivě pročešeme vlasy odděleného pramínku. Důležitou zásadou pro správné natočení vlasů je, že pročesané vlasy přepraveného pramínku držíme i při natáčení ve stále stejném úhlu od pokožky – přiložením natáčky úhel neměníme.

Natáčení vlasů

- Při natáčení musí být vlasy rovnoměrně rozděleny. Hladce pročesaný pramínek držet v levé ruce, pravou rukou přiložit ke konečkům pramínku natáčku a konce vlasů palcem přidržet na natáčce.
- Otáčením natáčky a střídavým přidržováním vlasů na natáčce (palci a ukazováky) vlasy mírným tlakem a tahem natáčet.
- Upevňování natáček_- pinety zasunuje žák pozorně a opatrně do natáček tak, aby procházely středem základny.
- Chyby upevnění se sušením fixují a v účesu pak působí rušivě.

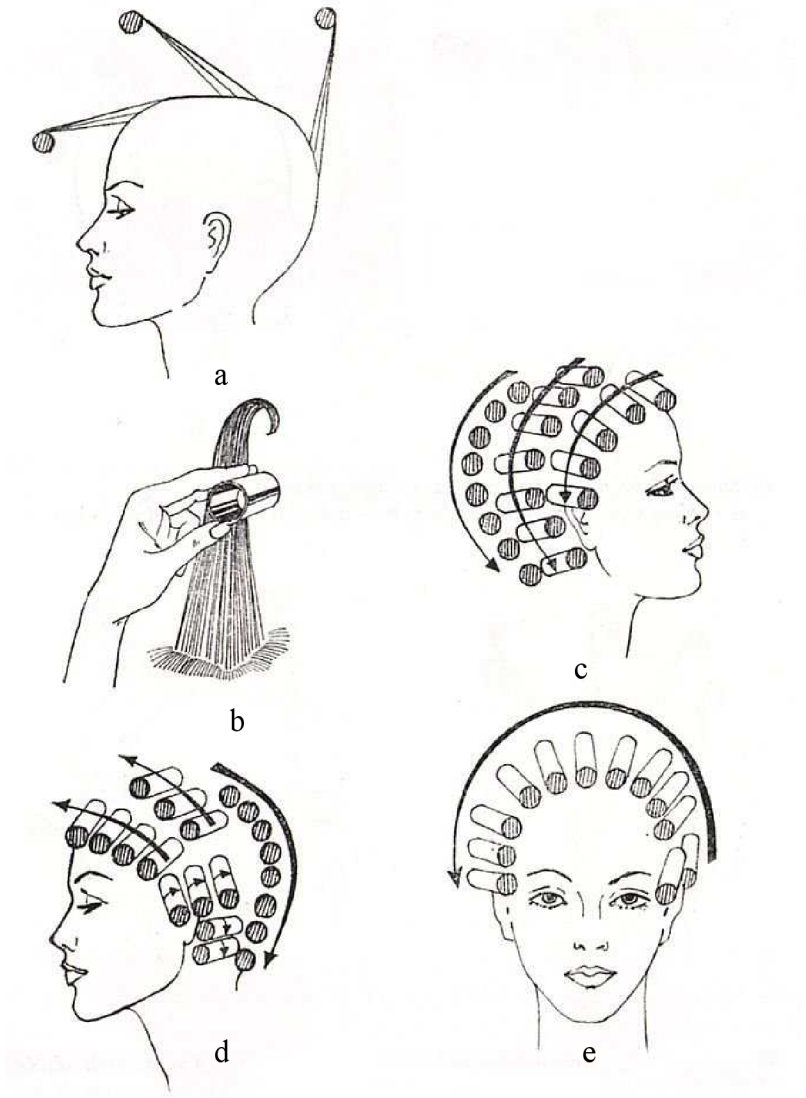

Obr. č. 8 – Technický popis natáčení vlasů na natáčky

a) Pramínek vlasů tažený směrem k obličeji, b) Pramínek vlasů držený kolmo k hlavě s přiložením natáčky, c) Směr natáčení (všechny natáčky směřují dospodu), d) Levá strana a vyznačením polohy natáček a směru natáčení vlasů na natáčky, e) Pohled zepředu na položení natáček a směr natáčení vlasů

Shrnující a kontrolní otázky k učebnímu dni. Na tyto otázky se vymezí čas v závěrečné části učebního dne.

- Jaké zásady je nutné dodržovat při natáčení vlasů na natáčky?
- V jakém případě držíme pramínek vlasů při natáčení na natáčky:
    - kolmo od hlavy,
    - šikmo proti směru natáčení,
    - šikmo po směru natáčení?

10. Stříhání vlasů

Technologicky postup stříhání vlasů je rozpracován na celý týden, aby nedošlo k přerušení nácviku dovedností. Učitel zhotovuje základy pánského střihu současně s žáky. U žáků je zpočátku kladen větší důraz na kvalitu než na rychlost. Pracuje se postupně a další operace následují po správném zhotovení jednotlivých úkonů. Instruktáž je časově delší a vždy po předvedení učitele odborného výcviku se vyvolají jednotliví žáci na zopakování učiva. Je to zároveň i zpětná vazba pro učitele, který si tím ověří, jak žáci učivo pochopili a zároveň i vhodnost použitých metod.

10.1. Nářadí a pomůcky ke stříhání vlasů

Stříhání vlasů patří mezi staré kulturní zvyky lidí. Jak se vyvíjela kultura jednotlivých národů, tak se vyvíjely i různé způsoby střihů vlasů. Absolvent by měl vědět, že základem je dokonalý střih.

Nářadí

- Úzký holičský hřeben
- Silnější hřeben na krácení vlasů přes prsty
- Nůžky
- Elektrický strojek
- Štětinový kartáč
- Oprašovací štětec
- Silonovou pláštěnku
- Efilační nůžky

Obr. č. 8 Hřeben na stříhání pánských vlasů

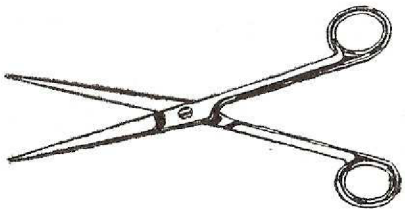

Obr. č. 9 Holičské nůžky

10.2. Technologický postup stříhání vlasů

Jedna z nejnáročnějších prací

Střih – konečný výsledek, kterého žák docílí pomocí různých technik stříhání.

Rozdělení střihu: plastický

tupý

mix

Stříhání vlasů přes prsty

- Vlasy se tímto způsobem krátí i srovnávají
- Vlasy pročesat silnějším hřebenem a začít s krácením na čele
- Jednotlivé prameny žák pevně sevře ukazovákem a prostředníkem levé ruky a prsty vyjede po vlasech až k místu, kde chce vlasy ustřihnout
- Nůžky držet v dlani pravé ruky
- Prsteník je vsunut v držadle nůžek, prostředník a ukazovák leží na raménku nůžek, palec tiskne spodní plochu nad nýtkem a pomáhá nůžky otvírat
- Při krácení nad čelem držet prsty levé ruky vodorovně nataženy, aby vlasy zákazníkovi nepadaly do obličeje
- Po odstřižení prvního pramene vlasů pokračovat až k vlasovému víru
- Potom žák zkracuje vlasy na levé a pravé straně a postupně zkracuje i zadní partii
- Při zkracování vlasů nůžkami přes prsty může použít způsob stříhání do dlaně
- Vlasy sevře také mezi ukazovák a prostředník,ale tak, aby vlasy, které chce odstřihnout, byly v dlani
- Vlasy stříhat od konečků prstů směrem do dlaně

Nejvhodnější pro žáka jsou nůžky s krátkým ostřím. Tento způsob se používá hlavně při krácení vlasů zadní a postranní partie. Po zkrácení vlasy sčesat, popř. zastřihnout do ztracena elektrickým strojkem. Po kontrole délek a jejich případné detailní úpravě nůžkami končí základní práce, která modeluje budoucí tvar účesu.

Stříhání vlasů strojkem

- U elektrických strojků se musí postupovat opatrněji, protože vzniklé chyby již pak nelze opravit
- Strojek ve vlasech vedeme tak, aby se horní část hlavice strojku nejprve dotýkala pokožky a pozvolna se od ní vzdalovala
- Při stříhání každé další vlasové partie se používají dvě třetiny hlavice strojku
- Ostříhané partie musí být stejnoměrné a stejně dlouhé
- Vlasy na krku jsou nejkratší a směrem k vrcholu hlavy se prodlužují
- Aby žák docílili plynulého výtratu strojkem, oddaluje strojek od pokožky až do úplného vyvedení vlasů se strojku
- Výtrat strojkem provádí žák na krku a okolo uší
- Střih začíná žák na krku elektrickým strojkem s hlavicí č. 3 až do požadované výšky vývratu směrem k vlasovému víru
- Dále použijeme hlavici č. 2 a následně hlavici č. 1
- Vždy vytrácet asi do poloviny předcházejícího vývratu
- Na jemné vlasy na krku použijeme hlavici č. 0
- Po takto provedeném vývratu strojkem následuje krácení vlasů nůžkami přes prsty
- Husté vlasy prostříhat efilačními nůžkami již před vytrácením strojkem

Stříhání vlasů nůžkami přes hřeben

Přechod stříhání strojkem k delším vlasům se vyrovnává stříhání přes hřeben

Základní držení hřebene

- Hřeben žák nasadí na horu, zvolna stáhne a obratem v ruce ho vede proti růstu vlasů
- Jakmile se objeví v hřebenu první kratší vlasy, začne žák stříhat
- Hřeben vede tak, aby zabíral delší vlasy a umožnil jejich zkracování
- Přechod střihu u uší a na spáncích je velmi náročný, zvláště jsou-li vlasy husté a tvrdé, proto vyžaduje zvýšené opatrnosti

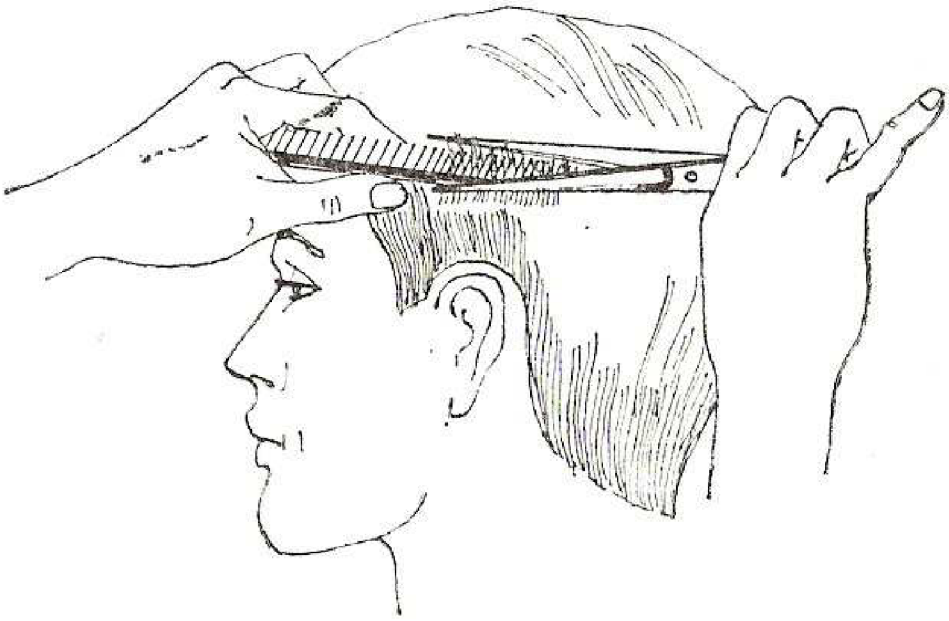

Obr. č. 10 – Stříhání pánských vlasů přes hřeben

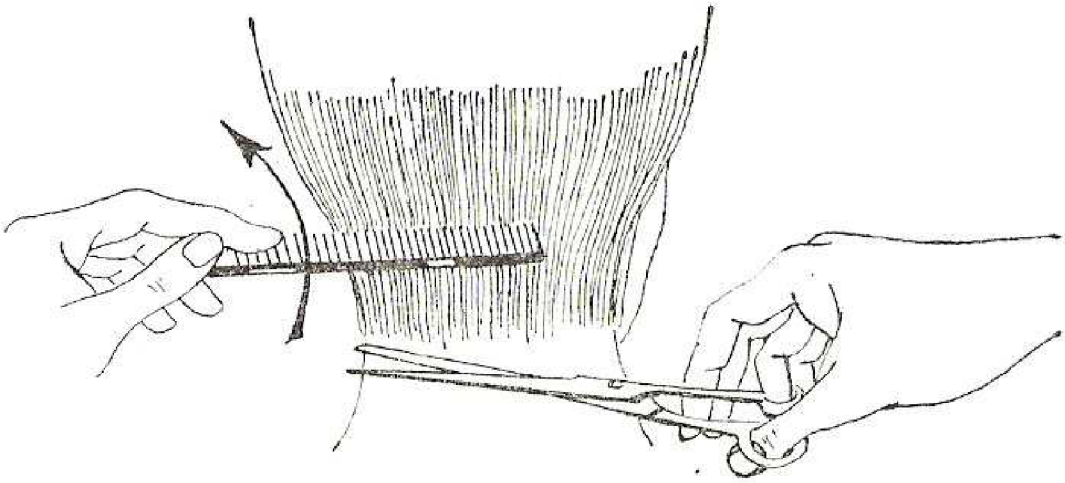

Obr. č. 11 – Směr vedení hřebene a nůžek

Obdobně jako u holení vousů a vodové ondulace je tomu i u stříhání vlasů. U žáků, kteří nedosahují dobrých učebních výsledků, se může stát, že některé pracovní operace stříhání neodpovídají správnému technologickému postupu. Jedná se o první stříhání, držení hřebínku a nůžek, žáci si to nejprve zkouší mezi sebou, učí se stříhat a pak se prostřídají. Po dokonalém nácviku žáci zkoušejí stříhat zákazníky, aby se naučili stříhat kvalitně a postupem času i zvýšili svou rychlost.

Shrnující otázky a kontrolní otázky k učebnímu dni

Na tyto otázky se vymezí čas v závěrečné části učebního dne

- Procvičujte správné držení hřebene a nůžek
- Jmenujte jednotlivé techniky stříhání vlasů včetně dílčích výsledků práce?
- Které nástroje použijete při zkracování vlasů?
- Pojednejte o pracovním střihu do vytracena strojkem

10.3. Technologický postup prostříhávání vlasů

- Tento způsob používáme u tvrdých hustých vlasů a pro odlehčení jednotlivých partií
- Vlasy prostříhat tak, že hřebenem svisle oddělíme pramínek, ten pročešeme a uchopíme do levé ruky
- Pramínek drží žák kolmo k hlavě a efilačními nůžkami prostříhává podle potřeby vždy směrem od hlavy ke špičkám
- Po prostříhání každého pramínku vystříhané vlasy hřebenem ihned vyčesat
- Prostříhávání vlasů u pěšinky a na spáncích se věnuje velká pozornost
- Vlasy se nesmí prostříhávat těsně u hlavy, aby nevzniklo místo s viditelně krátkými vlasy
- Takto se potupuje buď po celé hlavě nebo na určitých patriích tak, jak vyžaduje daný střih

Prostříhávání a krácení vlasů klouzavým střihem

- Při tomto způsobu zakracování a prostříhávání musí žák dbát na přirozený růst, množství, jakost a tvárlivost vlasů
- Vlasy se rozdělí do pěti velkých partií, které se upevní pomocí pinetek nebo skřipců
- Jde o tyto partie – nad čelem, postranní, na temeni hlavy a zadní
- S prostříháváním nebo stříháním klouzavým sestřihem se začne na krku
- Žák uchopí menší pramínek vlasů mírně sevřenými nůžkami a klouzavým pohybem projíždí od špiček vlasů směrem k pokožce a tak prostříhává potřebné množství vlasů v různých délkách
- Pramínky se drží kolmo k hlavě nebo v takovém směru, který odpovídá budoucímu tvaru účesu
- Pokud vlasy vyžadují nadlehčit některé patrie, žák musí nastříhat více kratších vlasů
- Tlak na nůžky musí být rovnoměrný a plynulý, podle toho, jaké množství vlasů chce prostříhat a zkrátit

10.4. Technologický postup zástřihu

ke konečné úpravě střihu se provádí zástřih, což je takové ohraničení střihu, které dá účesu dokonalý vzhled.

Rozdělení: - rovný
- šikmý
- krátkou a dlouhou špičku
- krátkou a dlouhou kotletu

- Vlasy si žák nejprve sčeše hřebenem do patřičné polohy
- Nepoddajné a tvrdé vlasy přidrží hřebenem nebo kartáčem
- Zástřih se provádí špičkami nůžek tak, že se položí na pokožku a spodní nuž podpírají prsty levé ruky
- Ucho jemně odklonit a vlasy zastřihnout

V profilu absolvent jsou žáci vedeni ke zhotovování dobrého a kvalitně ostříhaného účesu, který spočívá ve správném určení diagnózy vlasů, správném držení a stříhání nůžkami a hřebínkem přes prsty, stříhání přes hřebínek, prostříhávání efilačními nůžkami a klouzavým prostříháním konkrétního střihu. Žáci se rovněž učí komunikovat se zákazníkem při stříhání. Během stříhání musí žák svou práci kontrolovat a chyby stříhání napravit. Žákyně tvoří střih na modelu, na konci si ostatní žáci s učitelem tyto náležitosti prohlížejí.

Rovný zástřih

- Nůžky se vedou od vnějšího očního koutku směrem k uchu, přičemž vlasy u ucha žák pročeše hřebenem dolů
- Provede zástřih na krku směrem k uchu
- Špičky nůžek přikládá skoro celou plochou k hlavě
- Levou rukou vlasy pročeše
- Ucho podle potřeb odkloní
- Zástřihem upravuje žák hraniční linii a vlasy, které jsou pod touto linií, vyholí břitvou

Šikmý zástřih

- Liší se od rovného pouze zešikmením linie na tváři před uchem
- Žák provádí mírně šikmo po spojnici chřípí a horního konce ucha

Krátká a dlouhá špička

- Vlasy od spánku sčesat šikmo k uchu a zastřihnout krátkou špičku
- Zástřih za uchem je stejný jako u předchozího zástřihů
- Dlouhá špička pouze zasahuje podél ucha hlouběji

Krátká a dlouhá kotleta

- Žák se řídí hustotou vlasů na tváři před uchem
- Pokud je vlas hustý, zastříhnout do vytracena přes hřeben
- Vlasy pročesat dolu k obličeji a směrem k uchu
- Po každém pročesání je zarovnat nůžkami
- Pro dosažení souměrnosti na obou tvářích volit jako ukazatele některou část ucha

- Ostříhané vlasy odstranit, uvolnit pláštěnku a zaholit

Zaholení zástřihu

- Pokožka se navlhčí okolo zástřihu a břitvou nebo strojkem zaholí
- Kontrola zástřihu, ošetření, zapudrování

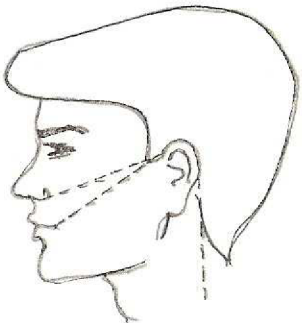

11)

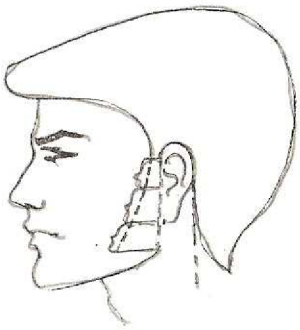

12)

Obr. č. 11 – Body na obličeji při provádění šikmého zástřihu

Obr. č. 12 – Délka kotlety krátké, polodlouhé a dlouhé

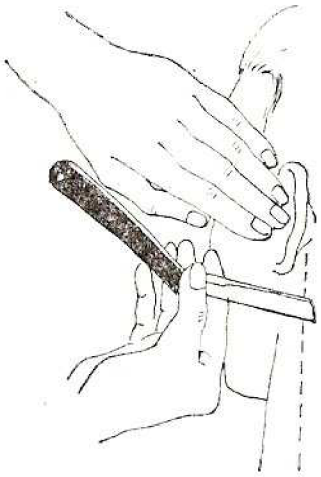

Obr. č. 13 zaholení fazóny za uchem

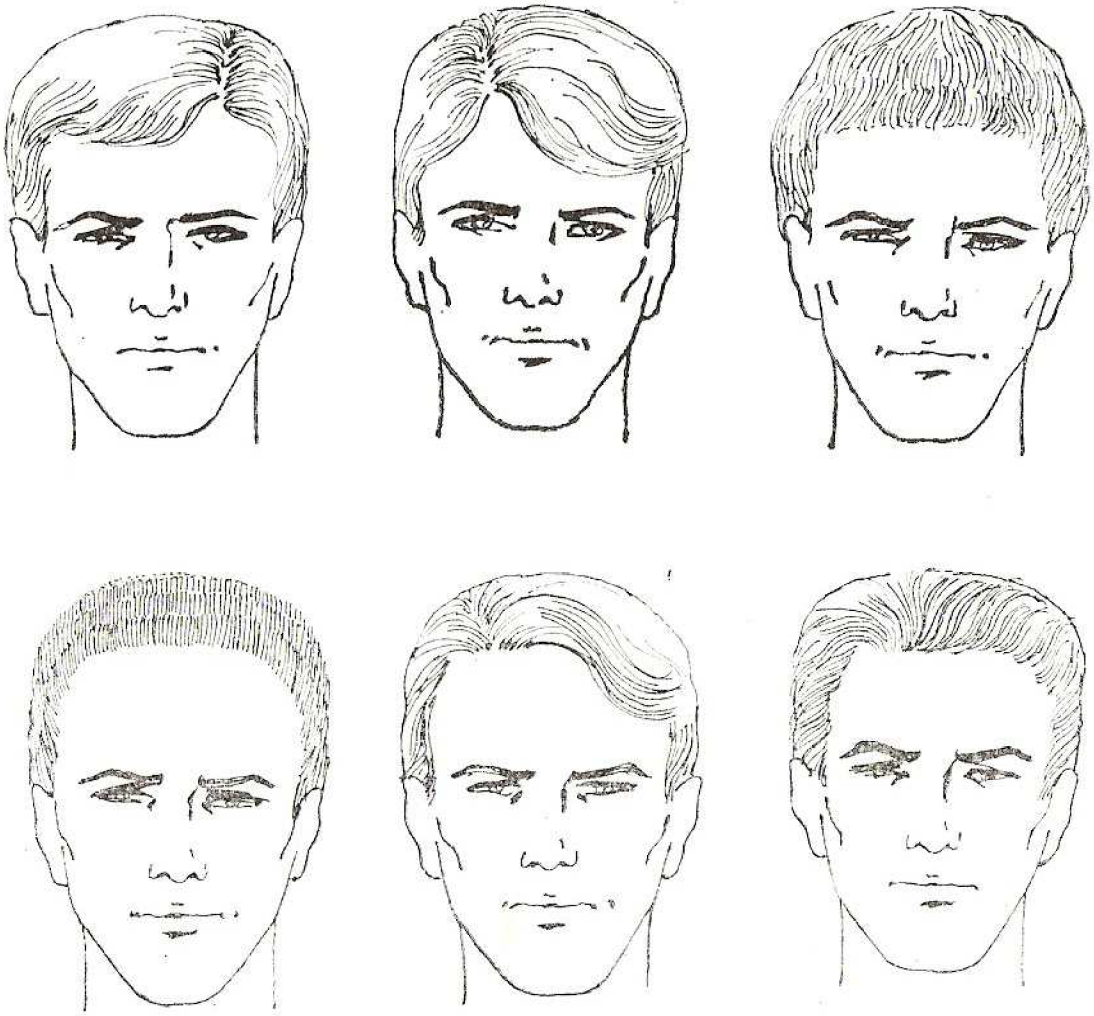

obr. č. 14 – Typy pánských účesů

Shrnující a kontrolní otázky

- Která hlediska jsou nutná při rozhodování o koncepci střihu a proč?
- Které nástroje použijeme při prostřihávání a krácení vlasu?
- Jaké známe zástřihy?.
- Pojednejte o pracovním postupu zástřihu.

10.5. Technologický postup plastického střihu

Délka vlasů se upravuje individuálně podle módy, hustoty vlasů, přání zákazníka a také podle tvaru hlavy. Aby byl účes dobře ztvárněn, vyžaduje různou délku jednotlivých partií. Tím také se vytvoří lehkost a vzdušnost účesu. Vlasy se mohou stříhat břitvou, seřezávačem, nůžkami nebo efilačními nůžkami.

- Střih provádí žák na mokrých, nejlépe umytých vlasech
- Při pročesávání zjistit jakost vlasů, směr růstu vlasů, tvar hlavy a obličeje
- Vlasy sčesat do budoucího tvaru účesu, rozdělit je na několik částí a upevnit pomocí pinet nebo skřipců
- Nejdříve určit základní délky na krku a pomocí seřezávače nebo břitvy vlasy zkracovat a prostříhávat
- Pramen vlasů držet v levé ruce kolmo k hlavě a pravou rukou provádět sestřih od hlavy směrem ke konečkům
- Takto postupovat po celé hlavě
- Zeslabené konečky vlasů stříhat většinou na tupo, záleží na módním pojetí
- Některé druhy účesů vyžadují tupější zástřih, jiné pozvolný, co nejpřirozenější, ukončený pouhým prostříháním vlasů
- Podle daného účesu zkrátit nůžkami přebytečné konečky a zastříhnout celkovou délku vlasů nad čelem a na krku

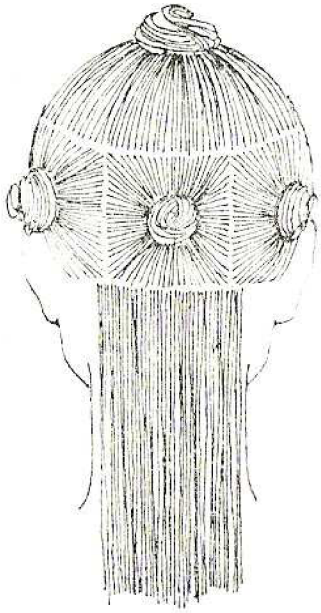

Obr. č. 15 – rozdělení jednotlivých partií před stříháním

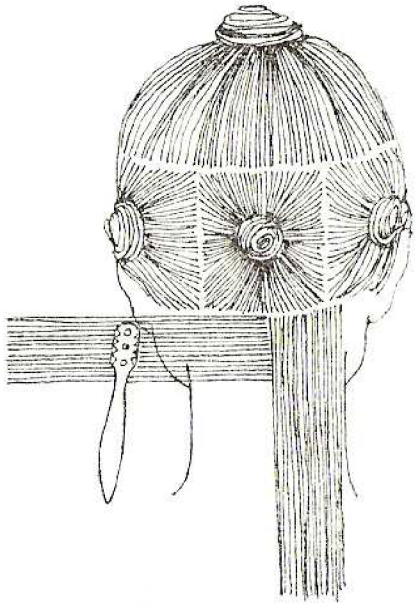

Obr. č. 16 – krácení a tenčení vlasů krční partie pomocí seřezávače

Obr. č. 17 – prostříhávání a zkrácení stranních partií

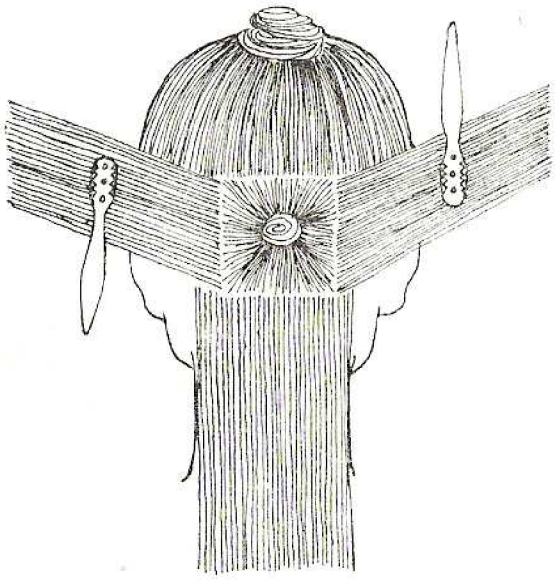

Obr. č. 18 – seřezávání, zkracování pokrční partie

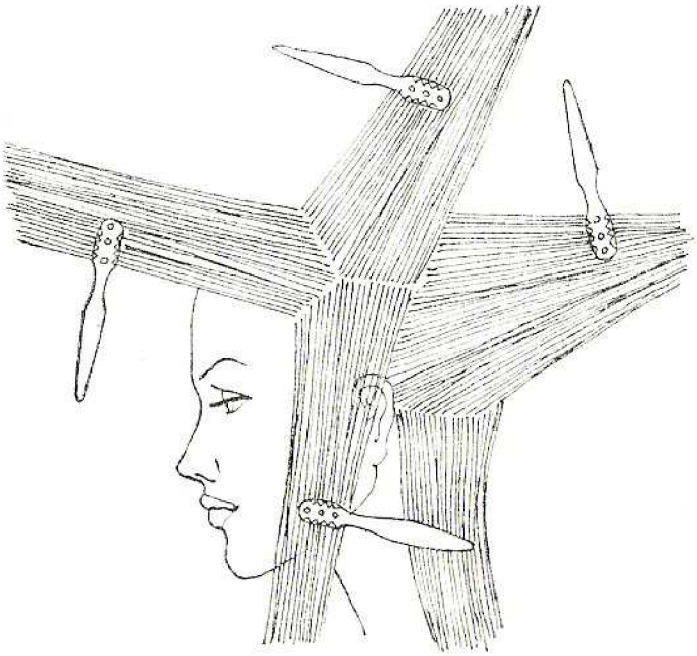

Obr. č. 19 – seřezávání a tenčení pramínků vlasů, které se musí držet vždy kolmo k hlavě

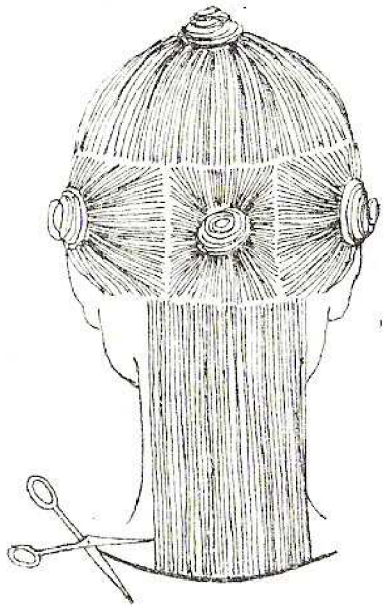

Obr. č. 20 – zarovnávání vlasů nůžkami po seřezávání

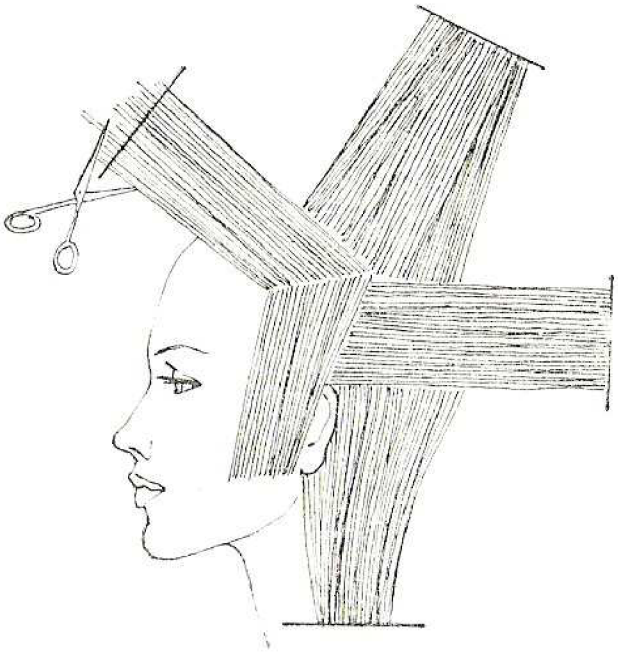

Obr. č. 21 – zkracování konečků vlasů nůžkami po seřezávání

10.6. Technologický postup tupého střihu

Tupý střih se žák učí také na mokrých a nejlépe i umytých vlasech, postup je stejný jako u plastického střihu, ale bez předchozího prostříhávání.

- Nůžkami stříhat přes prsty nebo dlaně.
- Při stříhání oddělovat malé pramínky vlasů, které se tupě zastříhnou přesně podle tvaru určeného účesu.
- Práce je velmi detailní a přesná
- Oddělené pramínky nemají být širší než 1 cm, aby byla přes nově oddělený pramínek vidět ostříhaná část vlasů.
- Pramínky vlasů držet různým z způsobem
- Žák je může přitlačit v uhlazeném stavu k hlavě nebo mezi prsty

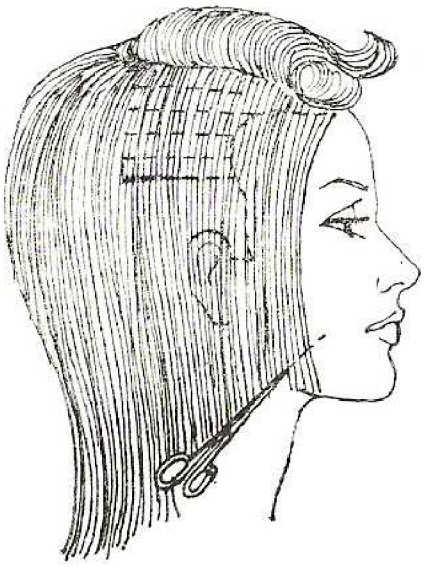

Obr. č. 22 – Tupé zastřižení postranních partií s přihlédnutím k budoucímu tvaru účesu

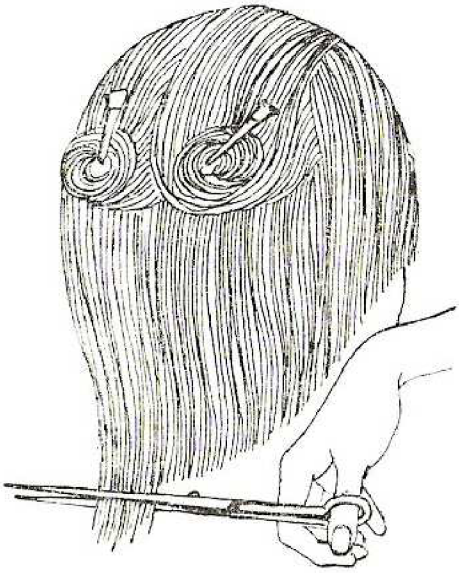

Obr. č. 23 – Obrys zastřižení vlasů ze stran do týla, tvořící delší ovál

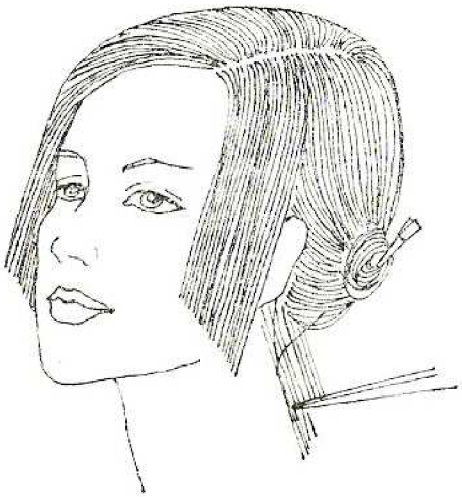

Obr. č. 24 – Po základním tvaru délky upravené tupým střihem je nutno oddělit vrchní vlasy na zadní partii a zbylou část dostříhat

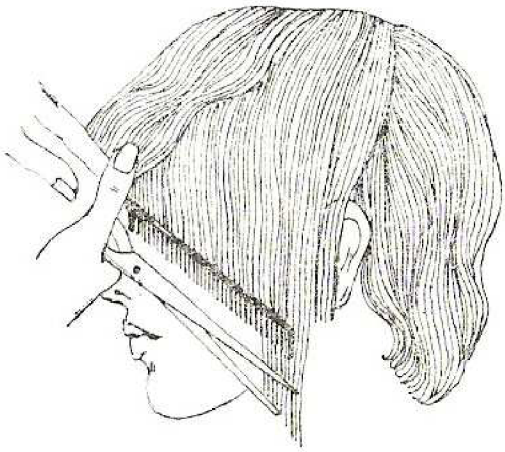

Obr. č. 25 – Úprava konečné délky postranní partie

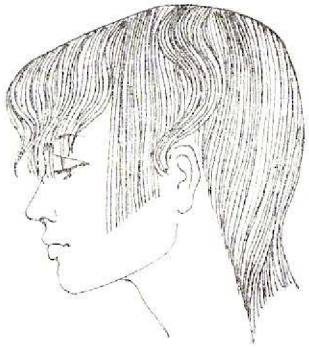

Obr. č. 26 – Zastřižení boční partie ucha směrem ke krku

Obr. č. 27 – Vlasy na krku jsou od střiženy do výše krčního obratle, boční prameny zůstávají delší pro budoucí tvar účesu

Žákyně si plastický a tupý střih spolu s učitelem procvičují na sobě a střídají se mezi sebou a procvičují všechny techniky stříhání. Některé žákyně opět nedosahují dobrých učebních výsledků, může se stát, že některé pracovní operace na střihu neodpovídají správnému technologickému postupu. Proto mohou používat umělé cvičné modely s vlasy a rovněž si mohou přivést i živé modely – rodinné příslušníky nebo kamarády, kteří se střídají a žákyně si daný střih procvičují.

Zároveň se učí komunikovat a odhadnout, jaký typ střihu by zákazníci slušel, přičemž je také velmi důležité, aby se toto žákyně učily od začátku a také uměly v budoucím povolání zákaznici poradit.

Veškeré procvičení střihu zhotovuje spolu s učitelem a s ostatními žáky navzájem.

Shrnující a kontrolní otázky k učebnímu dni

- Pojednejte o pracovním postupu plastického střihu
- Pojednejte o pracovním postupu tupého střihu a mix střihu
- Které nástroje použijete při tupém stříhání?

11. Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo metodické zpracování učiva prvního ročníku do studijních textů, které budou sloužit jak žákům, tak i učitelům odborného výcviku. Na základě těchto studijních textů bude možné zpracovávat podrobné přípravy na konkrétní studijní den. Vycházela jsem z odborné literatury jak pedagogické a psychologické, tak i z hlediska daného oboru. Profil absolventa prvního ročníku učebního oboru kadeřník – kadeřnice vychází z učebních osnov, které stanovují technologické postupy a vhodné materiály a doporučovanou takovou volbu úpravy vlasů, která odpovídá charakteru zákazníka, estetickým hlediskům a módním trendům.

Bakalářská práce je psaná s podrobnými technologickými postupy pro žáky při zhotovování jednotlivých kadeřnických úkonů, na který je stanoven daný počet hodin. Při probírání nového tematického celku se učivo zařadí do jednoho týdne, aby nedošlo k přerušení nácviku nových dovedností. Předpokladem k osvojování dovedností jsou vědomosti získané v teoretickém vyučování, proto je nezbytná spolupráce mezi odbornými učiteli a učiteli odborného výcviku v rámci mezipředmětových vztahů.

Obrázky u jednotlivých technologických postupů, které tvoří velkou část mé bakalářské práce, jsou podrobné, protože v nákresu je mnohdy nastíněn celý technologický postup a vytváří konkrétní představu jednotlivých operací.

Chtěla bych, aby tyto studijní texty byly využívány jak učiteli, tak i žáky odborného učiliště.

12. Resumé

Tato bakalářská práce je určena pro první ročníky oboru kadeřník, kadeřnice. Práce je metodicky zpracována tak, že slouží jako studijní texty pro žáky a jako příprava na učební dny pro učitele odborného výcviku na středních odborných učilištích. Učivo je probíráno v souladu se schváleným učebním plánem ve čtyřech tématických celcích, které jsou rozpracovány vždy do pěti vyučovacích dnů péče o vlasy, holení vousů a úprava kníru, vodová ondulace, stříhání dámských a pánských vlasů. Tématické celky mají podrobné technologické postupy s konkrétními obrázky pro usnadnění kadeřnických úkonů, které vycházejí z profilu absolventa.

Summary

This bachelor´s degree thesis is dedicated to the first grade of the hairdresser branch. The bachelor´s degree thesis is metodically elaborated for students as a study text and as a preparation for the teaching day for practice teachers at secondary vocational school. The subject matter is taught in concordance with the approved curriculum programme in three thematic units, each of them elaborated into five teaching days – hair care, beard shaving and moustache arrangement, finger wave, men and women haircut. Thematic units have similar technological procedures with concrete images to facilitate hairdressing operations according to graduate profile.

13. Použitá literatura

- ČADÍLEK, M. *Didaktika odborného výcviku technických oborů*. Brno: MU, 1997. ISBN 80-210 – 1081 – 9.
- ČADÍLEK, M., LOVEČEK, A. *Didaktika odborných předmětů*. Brno: MU, 2003.
- ČÁP, J. *Psychologie pro učitele*. Praha: SPN, 1983. SBN 46-00-13/2.
- KOLEKTIV AUTORU: *Kadeřník I*. Praha, SPN 80-60-28/1,1987.
- KOLEKTIV AUTORU: *Kadeřník II*. Praha, 1990. ISBN 80-04-229668-9
- MACEK P.: *Adolescence*, Praha, SPN 1999.

  STEJSKALOVÁ, P. *Didaktika praktického vyučování II*. Brno: MU. 2003.
- STOJAN M., ČADÍLEK M.: *Vademecum – průvodce doplňujícím pedagogickým studiem mistrů*, Brno: MU, 2000.
- WWW http://zpd.nuov.cz/69/6951H001.html